

หลักสูตร ประมวลการสอน

สำหรับโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอหลักมุลฐาน

ภาคปลาย

DCID LIBRARY

0000025442

ด 378

ส 653 78

ด 13529

ด 374

ด 653 ท

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ภาคหลักมูลฐาน

และ

ประมวลการสอน

ภาคปลาย

(ฉบับทดลอง)

พ.ศ. ๒๕๐๕

กรมสามัญศึกษา

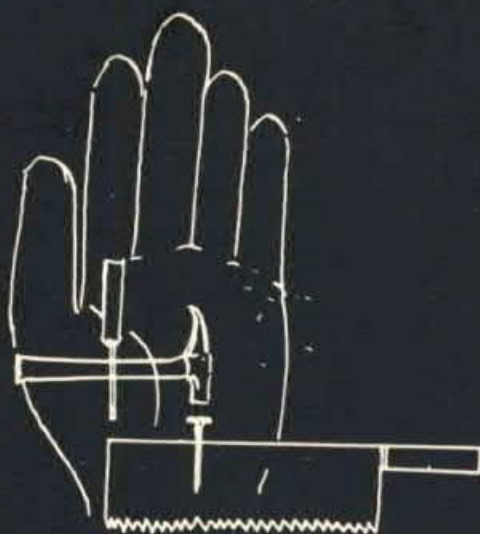
กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ ๔ ก.พ ๒๕๑๖

เลขทะเบียน ด 13529

เลขเรียกหนังสือ ด 374 ด 653 ท

คำนำ

เนื่องจากกรมสามัญศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนผู้ใหญ่อาก
หลักมูลฐานภาคปลาย ที่ทำการสอนอยู่ในปัจจุบันนี้ มีแต่หลักสูตร ยังขาด
ประมวลการสอน ที่จะใช้เป็นแนวทางในการสอน จึงได้ให้นายไพศาล
พลวัน และนายสุหัท เอี่ยมอุไร เจ้าหน้าที่ในกองการศึกษาผู้ใหญ่ จัดร่าง
ขึ้น และได้นำไปให้ครูโรงเรียนผู้ใหญ่ ที่ได้มาเข้าประชุมสัมมนา ณ ภาค
ศึกษา ๘ กับภาคศึกษา ๑๐ พิจารณาแก้ไข ซึ่งที่ประชุมสัมมนาทั้ง ๒
แห่ง ได้พิจารณาและแก้ไขกันโดยรอบคอบแล้ว กรมสามัญศึกษา จึง
เห็นควรจัดพิมพ์ประมวลการสอนฉบับนี้ขึ้นไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการ
สอนของครูต่อไป

กรมสามัญศึกษาหวังว่า ครูโรงเรียนผู้ใหญ่อากจะได้ใช้ประมวลการ
สอนฉบับนี้ให้เป็นประโยชน์ในการสอนมากที่สุด และขอขอบคุณผู้ที่มี
ส่วนร่วมในการจัดทำประมวลการสอนฉบับนี้โดยทั่วกัน.

กรมสามัญศึกษา

๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๕

สารบัญ

	หน้า
๑. ความมุ่งหมาย	๑
๒. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่	๒
๓. ประมวลการสอนวิชาภาษาไทย	๔
๔. ประมวลการสอนวิชาคณิตศาสตร์	๑๔
๕. ประมวลการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง	๓๓
๖. ประมวลการสอนวิชาภูมิศาสตร์	๔๖
๗. ประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์	๖๒
๘. ประมวลการสอนวิชาสุขศึกษา	๗๑
๙. ประมวลการสอนวิชาเกษตรกรรมเบื้องต้น	๙๒
๑๐. ประมวลการสอนวิชาหัตถกรรม	๙๗
๑๑. ระเบียบการสอบไล่ตามหลักสูตรและประมวลการสอน	๑๐๗
๑๒. ตารางแสดงกำหนดการสอบไล่	๑๑๐
๑๓. ตารางสอนผู้ใหญ่ภาคปลาย	๑๑๑

โรงเรียนผู้ใหญ่ เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในตอนเย็นหรือค่ำ และระหว่างที่ประชาชนว่างจากธุรกิจประจำวันแล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในวัยเด็กอย่างหนึ่ง และผู้ใหญ่ที่ประสงค์จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ได้เคยศึกษาเล่าเรียนมาแล้วในวัยเด็กอีกประการหนึ่ง ให้ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ในเวลาว่างจากการประกอบอาชีพ การสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แตกต่างจากโรงเรียนธรรมดา เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่มีเวลาเรียนน้อย และมีอาชีพการงานอยู่แล้วเป็นประจำ จึงจำเป็นต้องสอนโดยวิธีลัดใช้เวลาสั้น บรรจุเนื้อหาวิชาที่สอนเฉพาะวิชาที่จำเป็นในการที่นักศึกษาผู้ใหญ่จะนำไปใช้ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ดีขึ้น และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้ด้วย ความผาสุก

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่วางระดับมาตรฐานการศึกษาเบื้องต้นของประชาชนพลเมือง โดยเฉพาะผู้ใหญ่ทั่วๆ ไปภายในประเทศซึ่งเรียกว่า “หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ภาคหลักมูลฐาน” กำหนดระยะเวลาเรียนออกเป็น ๒ ภาคคือ ภาคต้นใช้เวลาเรียน ๖ เดือน (เทียบเท่าชั้น ป. ๒ หรือ ระดับ ๑) ภาคปลายใช้เวลาเรียน ๖ เดือน (เทียบเท่าชั้น ป. ๔ หรือ ระดับ ๒)

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้รู้ภาษาไทยจนอ่านออกและเขียนได้
๒. เพื่อให้รู้หน้าที่พลเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๓. เพื่อให้รู้อาชีพเบื้องต้น

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทการศึกษาภาคหลักรากฐาน

ภาคปลาย
(ในระยะเวลา ๖ เดือน)
อัตราเวลาเรียน

วิชา	รายการ	อัตราเวลาเรียนคิดเป็นส่วน ร้อยของเวลาเรียน ทั้งหมดในรอบสัปดาห์
ภาษาไทย	อ่าน (ใช้หนังสืออ่านหน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ และสุขศึกษา และอธิบายวิชานั้นประกอบ) คัด เขียน แต่ง	๔๐ ๕ ๕ ๑๐
คณิตศาสตร์	เลขคณิต เลขคณิตในใจ	๑๐
วิชาชีพ		๓๐
	รวม	๑๐๐
	หมายเหตุ หน้าที่พลเมือง (ในชั่วโมงอ่าน) ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ในชั่วโมงอ่าน) สุขศึกษา (ในชั่วโมงอ่าน)	๑๕ ๑๕ ๑๐
	รวม	๔๐

วิชา	รายการที่ต้องสอน
ภาษาไทย	อ่าน ให้สามารถอ่านและเข้าใจข้อความซึ่งประกอบขึ้นด้วยคำมาตรฐานหรือตามแบบเรียนที่กำหนดไว้ หรือข้อความที่มีความยากง่ายเสมอหนังสืออ่าน คัด ให้เขียนตัวบรรจงและหวัดแกมบรรจงได้ โดยวางสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์และวรรคตอน ช้องไฟได้ถูกต้อง เขียน ให้สามารถเขียนข้อความซึ่งมีความยากง่ายเสมอหนังสืออ่าน แต่ง ให้สามารถแต่งจดหมายและเรื่องราวง่าย ๆ เกี่ยวกับการอาชีพ ครอบครัว และชีวิตประจำวันได้ตามสมควร
เลขคณิต	๑. ให้รู้จักบวก ลบ คูณ หาร ทั้งหารสั้นและหารยาว จำสูตรคูณได้ตั้งแต่ ๑๒ ๒. การวัดทางยาว ๓. ให้สามารถทำบัญชีขึ้นต้นอย่างง่าย ๔. ให้รู้จักมาตรา ชั่ง ตวง วัด เพิ่มเติมจากหลักสูตรภาคต้น ๕. การแลกเปลี่ยนเงินไทย กับต่างประเทศ ที่ใกล้เคียง และประเทศที่มีการค้าขายกับไทย ๖. บัญญัติไตรยางศ์ขึ้นเดียว ๗. คณิตเลขในใจได้ตามสมควร

วิชา	รายการที่ต้องสอน
หน้าที่พลเมือง	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. การปกครองของประเทศไทยปัจจุบัน ๒. การทหาร ๓. การเลือกตั้งผู้แทนและการใช้สิทธิออกเสียง ๔. กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาในข้อที่ควรรู้ ๕. หน้าที่ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ๖. อบรมสุข ๖
ภูมิศาสตร์	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. ประเทศไทยในเรื่องต่อไปนี้ (๑) เมืองสำคัญ (๒) สินค้า เข้า ออก (๓) การคมนาคม (๔) การอาชีพ ๒. ประเทศใกล้เคียงโดยสังเขป เช่น อินโดจีน พม่า มลายู จีน ญี่ปุ่น

วิชา	รายการที่ต้องสอน
ประวัติศาสตร์	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. บุคคลสำคัญของชาติไทย ๒. การปกครองก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยสังเขป ๓. การปกครองสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง จนกระทั่ง ปัจจุบัน ๔. สงครามมหาเอเชียบูรพา ๕. ไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทั้งนี้ให้รู้โดยสังเขป
สุขศึกษา	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. อาหาร ๒. อากาศ ๓. การออกกำลังกายและการพักผ่อน ๔. ยาเสพติดให้โทษ (เช่น ฝิ่น กัญชา ฯลฯ) ๕. ปัจจุบันพยาบาลบางอย่าง ๖. การกำจัดเชื้อโรคและป้องกันโรคติดต่อ เพิ่มเติมจากหลัก สูตรภาคนี้
วิชาชีพเบื้องต้น	การอาชีพเบื้องต้น ให้มีความรู้ความชำนาญใน วิชาชีพเบื้องต้น เพิ่มเติมจากหลักสูตรภาคนี้

ประมวลการสอนวิชาภาษาไทย

ความมุ่งหมายทั่วไป

๑. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี พอสมควร แก่ความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ให้มีความชำนาญในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
๒. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการติดต่อ เป็นเครื่องช่วยในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และรู้จักศึกษาค้นหาเหตุผล
๓. เพื่อให้รู้จักรสของบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง พอเป็นพื้นฐานที่จะเรียนวรรณคดี
๔. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยว่าเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเครื่องสื่อความคิดความเข้าใจระหว่างคนในชาติ
๕. เพื่อให้รู้จักใช้พจนานุกรม

เนื้อเรื่องที่สอน

อ่าน คัด เขียน และแต่ง

การอ่าน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้สามารถอ่านและเข้าใจข้อความ ซึ่งประกอบขึ้นด้วยคำมาตรฐานหรือตามแบบเรียนที่กำหนดไว้หรือข้อความยากง่ายเสมอหนังสือเรียน
๒. ให้รู้จักอ่านในใจ และเก็บใจความรวบรวบขึ้น
๓. รู้จักอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องทั้งร้อยแก้ว ทำนองเสนาะ และรู้จักแบ่งวรรคตอนในการอ่าน
๔. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ดี ซึ่งใช้ภาษาที่ถูกต้องไม่ขัดต่อศีลธรรม

๕. สามารถท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะ สละสลวย หรือเป็นคติได้
๖. รู้จักใช้พจนานุกรม

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. อ่านหนังสือที่กำหนดให้

- ๑) หนังสือส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่เล่ม ๓
- ๒) หนังสืออ่านหน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ - ประวัติศาสตร์
- ๓) หนังสืออ่านสุขศึกษา
- ๔) อ่านหนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ ที่มีความยากง่ายระดับเดียวกัน

๒. อ่านในใจ

- ๑) อ่านเรื่องสั้น ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้
- ๒) เก็บใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น
- ๓) สามารถย่อเรื่องที่อ่านได้พอสมควร

๓. รู้จักอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และรู้จักแบ่งวรรคตอนในการอ่าน

- ๑) ฝึกแบ่งวรรคตอนในการอ่านร้อยแก้ว
- ๒) ฝึกแบ่งวรรคตอนในการอ่านร้อยกรอง
- ๓) อ่านทำนองเสนาะได้บ้างพอสมควร
- ๔) อ่านให้ชัดเจนถูกต้องตามหลักการอ่าน
- ๕) พยายามออกเสียงอักษรควบอักษรกล้ำ อักษรนำให้ชัดเจน

๔. รู้จักเลือกหนังสือที่ควรอ่าน ใช้ภาษาที่ถูกต้อง ไม่ขัดต่อศีลธรรม

- ๑) หนังสือดี เช่น นิทานโบราณคดีต่าง ๆ ของไทยได้แก่เรื่อง สังข์ทอง พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน พระรถเมรี คำขวัญวิชัย ไกรทอง โคมุทร เป็นต้น
- ๒) หนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เช่น ประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ หนังสือพิมพ์รายวัน รายบักซ์ รายสัปดาห์ รายเดือน และระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องรู้

๕. สามารถท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะ สละสลวย และเป็นคติเตือนใจ ให้ท่องจำจากหนังสือส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่เล่ม ๓ หน้า ๗/๓ บทที่ ๑๐ เรื่องงานอภิเวก ตั้งแต่ “เมื่อว่างจากงานที่ทำประจำวัน” จนถึง “จะคิดเป็นนิสัย เสียคนเดียว”

๑. ให้ท่องจำคติเตือนใจจากสยามานุสติ คือ หากสยามยังอยู่ยั่งยืนยัง.....จนถึง เสียชีพไม่เสียสัน ชื่อก้องเกียรติงาม
๒. ท่องคำประพันธ์หรือบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่เป็นคติเตือนใจจากหนังสืออ่าน
๓. เข้าใจความหมายของคำประพันธ์นั้น ๆ พอสมควร

๖. รู้จักใช้พจนานุกรม

- ๑) รู้จักหาคำที่ต้องการทราบในพจนานุกรม
- ๒) รู้จักวิธีเปิดหาคำในพจนานุกรม
- ๓) พจนานุกรมที่ใช้ต้องเป็นของราชบัณฑิตยสถาน

กิจกรรมเสนอแนะ

- ๑) ครูอธิบายและสาธิตการอ่านที่ถูกต้อง วิธีอ่านที่ถูกต้อง รวมทั้งการเปิดและจับหนังสืออ่าน
๒. ครูอธิบายเรื่องการใช้นิพนธ์ว่ามีความจำเป็นอย่างไร
๓. ครูเล่าเรื่องย่อ ๆ ในหนังสือเรื่องที่นำอ่าน เพื่อสร้างความสนใจของนักศึกษาให้สนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น
๔. กำหนดเรื่องให้แต่ละคนไปอ่าน แล้วย่อเรื่องหรือนำเรื่องที่ไปอ่าน มาเล่าสู่เพื่อนฟังได้
๕. ให้รู้จักการอ่านทำนองเสนาะ โดยครูเป็นผู้อ่านให้ฟังหรือจะใช้แผ่นเสียงหรือเทปเปิดให้ฟังเป็นตัวอย่าง แล้วให้ผู้เรียนอ่านตาม
๖. ครูแนะนำถึงวิธีหาความหมายของคำยาก ในหนังสือ จากพจนานุกรม และจกคำต่าง ๆ รวบรวมไว้ในสมุด

๗. ครูและนักศึกษาช่วยกันทำแผนภูมิ หรือ บัตรคำ ค่ายาก ติดไว้ให้เห็นได้เสมอหรืออาจแบ่งหมู่ให้ไปอ่านและค้นคว้ามาก่อนล่วงหน้า
๘. ส่งเสริมการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น

อุปกรณ์

๑. หนังสือหรือเอกสาร หรือประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
๒. หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง
๓. หนังสือภาพข่าวอื่น ๆ
๔. แผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง พร้อมอุปกรณ์
๕. หนังสืออื่น ๆ

การเขียน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. สามารถเขียนคำที่มีความยากง่ายเสมอหนังสือเรียนได้ถูกต้อง
๒. สามารถเขียนได้รวดเร็ว สะกดถูกต้องและเข้าใจความหมายของคำที่เขียน
๓. สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบ รู้จักเว้นวรรคตอน รวมทั้งย่อหน้า
๔. สามารถนำเรื่องต่าง ๆ ที่ได้พบ ได้ยิน ได้ฟัง หรือข้อความต่าง ๆ ที่อ่านมาจดบันทึกไว้ได้
๕. สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนแบบต่าง ๆ เช่น จดหมาย เรื่องความ ฯลฯ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

เขียน

๑. เขียนตามคำบอก ตามข้อความที่กำหนดให้ มีความยากง่ายเสมอหนังสือเรียน
๒. เขียนรายงานสั้น ๆ เช่น บันทึกประจำวัน หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ยินได้ฟังมาหรือสิ่งที่ประสบมาด้วยตนเอง

๓. เขียนข้อความที่เป็นคติจริงใจ ไพเราะ จากบทความ หรือในหนังสือที่อ่านพบ

คัด

๑. สามารถคัดตัวบรรจง หรือตัวหวัดแกมบรรจงตามข้อความที่กำหนดให้
๒. รู้จักวิธีคัดที่ถูกต้อง ทำทางกรรณ การวางสมุด จับดินสอ และตัวหนังสือ (ตามปกติ อักษรไทยทุกตัวจะเขียนหัวก่อนเสมอไป)
๓. ให้ความสำคัญของวรรคตอน การเว้นระยะช่องไฟให้เป็นระเบียบ
๔. รักษาความสะอาดให้มากเกี่ยวกับการคัด ระวังอย่าให้สกปรก
๕. ความถูกต้องของตัวอักษร เพราะมีตัวอย่างอยู่แล้ว ถ้าคัดผิด ตกหรือเกิน แสดงให้เห็นว่าเป็นคนสะเพร่า ไม่รอบคอบ

หลักในการคัดลายมือ

๑. ตั้งนั่งตัวตรง ๆ
๒. จับดินสอให้ถูกต้อง ให้ดินสออยู่ในระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้และนิ้วกลาง ส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยรองรับเฉย ๆ
๓. วางสมุดให้ตรงจริง ๆ
๔. เขียนจากจุดเริ่มต้นของตัวหนังสือ เขียนหัวก่อนเสมอ และเขียนตัวหนังสือให้เท่า ๆ กัน
๕. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวหนังสือให้เท่า ๆ กันทุกตัว เว้นข้อความและวรรคตอนให้ห่างเท่า ๆ กันทุกตอน
๖. พยายามเขียนและวาง วรรณยุกต์ ' ๖ ๗ + และสระให้ถูกต้องจริง ๆ
๗. ต้องเขียนให้สะอาด

แต่ง

๑. สามารถแต่งความ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้ เช่น เรื่องการทำนา การทำสวน ชีวิตของฉัน สัตว์เลี้ยงที่ข้าพเจ้าชอบ ถ้าฉันเป็น.....(พืช หรือสัตว์) โรงเรียนของฉัน ฯลฯ

๒. รู้จักวิธีแต่งความ คือ รู้จักคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป
๓. รู้จักใช้ถ้อยคำ สำนวน หรือคติต่าง ๆ ที่เหมาะสม ประกอบเรื่องที่แต่ง
๔. รู้จักการเว้นวรรคตอน ในการแต่ง เพื่อให้เห็นความสำคัญของแต่ละตอน

จดหมาย

๑. ให้รู้จักแบบฟอร์มจดหมายที่ถูกต้อง คือถ้าใช้กระดาษเขียนจดหมาย ให้รู้จักแบ่งกระดาษออกเป็น ๔ ตอน เว้นไว้ตอนหนึ่ง คือตอนหน้าสุด ที่อยู่เขียนบรรทัดแรก เกือบถึงกลางกระดาษ บรรทัดต่อมาเป็น วัน เดือน ปี แล้วชักกับตอนแรก ให้เขียนคำขึ้นต้น เนื้อเรื่องและคำลงท้ายตลอดจนชื่อตัวตามลำดับไป
๒. สามารถเขียนจดหมายลาครู เขียนถึงพ่อแม่ญาติพี่น้องและเพื่อนได้
๓. เขียนจดหมายถึงญาติพี่น้อง การเขียนคำขึ้นต้น และลงท้าย อนุโลมตามข้อ ๒
๔. ใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายถึงบุคคลต่าง ๆ เป็น
 - ๑) ถึงครูควรใช้คำขึ้นต้นว่า เรียนคุณครูประจำชั้นที่เคารพ หรือคุณครูที่เคารพ และใช้คำลงท้ายว่า ขอแสดงความเคารพ หรือขอแสดงความนับถือ ด้วยความเคารพ หรือเคารพยิ่ง เคารพ ฯลฯ ตามความรู้สึกของผู้เขียนเอง
 - ๒) ถึงพ่อแม่ ควรใช้คำขึ้นต้นว่า กราบเรียนคุณพ่อคุณแม่ที่เคารพ กราบคุณพ่อคุณแม่ที่รักและเคารพยิ่ง กราบคุณพ่อคุณแม่ หรือคุณพ่อคุณแม่ที่เคารพรัก ฯลฯ แล้วแต่ความรู้สึกของผู้เขียน ส่วนคำลงท้ายควรใช้คำว่า กราบมาด้วยความเคารพยิ่ง รักและเคารพเสมอ ด้วยความรักและเคารพ รักและคิดถึงคุณพ่อคุณแม่อย่างยิ่ง ฯลฯ แล้วแต่ความรู้สึกของผู้เขียน
 - ๓) ถึงเพื่อนควรใช้คำขึ้นต้นว่า เพื่อนรัก (ชื่อ).....เพื่อนรัก เช่น บุญจันทร์เพื่อนรัก คุณบุญจันทร์เพื่อนรัก หรือสวัสดิ์คุณ

บุญจันทร์ ถ้าเป็นเพื่อนต่างเพศ ควรใช้คำว่า คุณ.....เพื่อนรัก
หรือสวัสดิ์คุณ.....เช่น คุณทองดีเพื่อนรัก หรือ สวัสดิ์คุณ
ทองดี เป็นต้น

ส่วนคำลงท้าย อาจใช้คำว่า รักและคิดถึง คิดถึง
เพื่อนเสมอ รักคิดถึง ฯลฯ แล้วแต่ความรู้สึกของผู้เขียนว่า
สนิทสนมกันเพียงไร

๕. ให้รู้จักส่งจดหมายทางไปรษณีย์ และรู้จักขนาดของซองมาตรฐาน ซึ่งยาว
ประมาณ ๕ นิ้ว และกว้างประมาณ ๓ นิ้ว การติดแสตมป์ การจำ
หน้าซอง และส่งทางไปรษณีย์

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้คัดข้อความตามที่กำหนดให้ทั้งตัวบรรจงและตัวหวัดแกมบรรจง เติม
บรรทัดและครึ่งบรรทัด
๒. ให้เขียนตัวบรรจงตามคำบอกที่มีความยากง่ายเสมอ หนังสือเรียนที่กำหนดให้
๓. ให้แต่งความตามเรื่องที่กำหนดให้ แต่งจากความนึกคิดของตนเอง เหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น หรือเรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังมา
๔. ให้แต่งจดหมายถึงบิดามารดาญาติพี่น้อง ครู เพื่อน ได้พอสมควร
๕. ทำแผนภูมิคำยากหรือคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกันให้
นักศึกษาได้สังเกตดู
๖. ครูอธิบายถึงแบบฟอร์มของจดหมายและยกตัวอย่างจดหมายที่ถูกแบบให้นัก-
ศึกษาดูเป็นตัวอย่าง
๗. ครูอธิบายถึงการแต่งความว่ามีส่วนประกอบสำคัญ ๓ ตอน คือ

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป (หรือส่งเรื่อง)

๘. ให้นักศึกษาได้ฝึกหัดเขียนจดหมาย หรือแต่งความเสมอ ๆ

๘. อธิบายถึงวิธีการส่งจดหมาย และมรรยาทในการตอบจดหมาย รวมทั้งการเปิดจดหมายโดยไม่ได้รับอนุญาต

อุปกรณ์

๑. ตัวอย่างจดหมายหรือเรียงความที่ดีและถูกต้อง
๒. ตัวอย่างลายมือของผู้รัก-เขียนได้สวยงาม
๓. บัตรคำยาก
๔. หนังสือหรือเอกสารการโต้ตอบต่าง ๆ

หมายเหตุ (คู่มือหลักสูตรประกอบอีกครึ่งหนึ่ง)

ประมวลการสอนวิชาเลขคณิต

เนื้อหาที่จะสอน

๑. ให้รู้จัก บวก ลบ คูณ หาร ทั้งหารสั้นและหารยาว จำสูตรคูณได้ถึงแม่ ๑๒ โดยแบ่งตัวหารและตัวคูณด้วยเลขสองหลัก
๒. การวัดทางยาว
๓. ให้รู้จักมาตราซึ่ง ตวง วัด เพิ่มเติมจากหลักสูตรภาคต้น
๔. การแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเงินต่างประเทศใกล้เคียง และประเทศที่มีการค้าขายติดต่อกับไทย
๕. บัญญัติไตรยางค์ขั้นเดียว
๖. คัดเลขในใจได้ตามสมควร
๗. ให้สามารถทำบัญชีขั้นต้นอย่างง่าย

บทที่ ๓

๑. ให้รู้จัก บวก ลบ คูณ หาร ทั้งหารสั้นและหารยาว จำสูตรคูณได้ถึงแม่ ๑๒ โดยแบ่งตัวหารและตัวคูณด้วยเลข ๒ หลัก

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้สามารถบวกและลบเลขได้เร็วและมากหลักขึ้น
๒. เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของคำว่า “คูณ” และ “หาร” ตลอดจนวิธีทำให้ถูกต้อง
๓. เพื่อให้รู้จักสูตรคูณและสามารถท่องสูตรคูณจนจำไว้ใช้ได้

รายละเอียดของเนื้อหา

๑. บวกและลบ

๑) ให้สามารถทำเลขบวกและลบได้ถึงหลักหมื่น

๒. ให้สามารถทำโจทย์เลขบวกและลบ รวมทั้งโจทย์ระคนได้
๓. ให้สามารถทำเลขโจทย์เลขบวกลบที่มีโจทย์และไม่มีโจทย์โดยมีผลลัพธ์ไม่เกินหลักหมื่นได้
๔. คูณ ทหาร

๑) คูณ คือวิธีการทางคณิตศาสตร์อย่างหนึ่ง ซึ่งใช้เครื่องหมาย $\times$ แทนคำว่า คูณ เช่น $๓ + ๓ + ๓ = ๙$ นั่นคือ ๓ สามครั้ง เท่ากับ ๙ นอกจากนั้นยังมีคำว่า

“ของ” แทนเครื่องหมายคูณได้อีกด้วย แต่ในวิธีคูณเราเขียน $๓ \times ๓ = ๙$

๒) ทหาร ก็เป็นวิธีการทางคณิตศาสตร์อีกอย่างหนึ่งเช่นกัน ซึ่งมีเครื่องหมายแทนคำว่าหารหลายอย่าง เช่น

$\div$	แทนคำว่า	“หาร”
)	แทนคำว่า	เครื่องหมายหารสั้น
)	แทนคำว่า	เครื่องหมายหารยาว
$\frac{a}{b}$	เรียกว่า	เศษส่วน

เครื่องหมายเหล่านี้มีความหมายแทน คำว่า “หาร” ทั้งสิ้น

วิธีหารก็เหมือนกับวิธีลบนั่นเอง แต่ลบออกด้วยจำนวนที่เท่า ๆ กัน และลบได้เร็วกว่าวิธีธรรมดา เช่น $๕๐ - ๑๐$ ก็ครั้งจึงจะหมด

ถ้าลบอย่างวิธีธรรมดาจะได้

$$\begin{array}{r} ๕๐ \\ - ๑๐ \\ \hline ๔๐ \end{array} \quad \text{(ลบครั้งที่ ๑)}$$

$$\begin{array}{r} ๔๐ \\ - ๑๐ \\ \hline ๓๐ \end{array} \quad \text{(ลบครั้งที่ ๒)}$$

๓๐ — (ลบครั้งที่ ๓)

๑๐

๒๐ — (ลบครั้งที่ ๔)

๑๐

๑๐ — (ลบครั้งที่ ๕)

๑๐

๐๐

ถ้าจะทำวิธีหารก็ง่ายและเร็วขึ้น

๑๐) ๕๐

๕

ผลลัพธ์คือ ๕

มีคำอื่น ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับการหารอยู่อีกคือ คำว่า “ทอน” หมายถึง ทำให้ลดน้อยลง หรือ “แบ่ง” คือ แยกออกจากกัน ซึ่งในชั้นนี้จะไม่ค่อยได้พบบ่อยนัก

๓) คุณและหารระคนกัน สามารถทำเลข คุณและหารระคนกัน และให้เข้าใจว่า การทำเลขคุณหารระคนกันนั้นต้องทำ คุณก่อนแล้วจึงทำ หาร

๔) สามารถทำโจทย์เลขเกี่ยวกับการคูณและหารอย่างง่าย ๆ ที่มีตัวตั้ง และผลลัพธ์ไม่เกินหลักหมื่นได้

๓. สูตรคูณ สามารถท่องสูตรคูณ ตั้งแต่แม่ ๒ ถึงแม่ ๑๒ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน และรวดเร็ว

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายหรือทบทวนเรื่องการบวกและลบจากการศึกษาเบื้องต้น และให้ทำแบบฝึกหัดให้ยากขึ้นตามลำดับ

๒. ครูอธิบายความหมายของคำว่า “คุณ” และยกตัวอย่างให้เห็นหลาย ๆ ตัวอย่าง สังเกตคุณนักศึกษาว่าเข้าใจกันทุกคนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าเข้าใจแล้ว ให้ทำแบบฝึกหัดง่าย ๆ
๓. เขียนสูตรคุณในกระดานดำ แล้วให้นักศึกษาสังเกตว่า การคุณนั้น คือการเพิ่มขึ้นด้วยจำนวนเท่า ๆ กันนั่นเอง เมื่อนักศึกษาเข้าใจแล้ว ให้ท่องสูตรคุณพร้อม ๆ กันจนสามารถจำได้เป็นแม่ ๆ ไปจนครบ ถึงแม่ ๑๒
๔. ให้ทำเลขวิธีคุณแยกขึ้นตามลำดับ เมื่อเห็นว่าทำได้ดีพอสมควรแล้ว จึงสอนวิธีหาร
๕. หาโจทย์เลขง่าย ๆ ให้ทำแต่ละวิธี เมื่อทำได้คล่องแคล่ว จึงให้ทำโจทย์ระคนบวกและลบ คุณและหาร หรือทั้งบวก ลบ คุณ หาร ระคนกัน และอธิบายให้ทราบถึงวิธีทำตามลำดับ
๖. พยายามหาปัญหาหรือโจทย์แปลก ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันมาให้คิดเสมอ
๗. ก่อนลงมือทำแบบฝึกหัดทุกครั้ง พยายามดูว่านักศึกษาทุกคนหรือส่วนใหญ่ เข้าใจดีแล้วหรือยัง เมื่อเข้าใจดีแล้วจึงลงมือทำแบบฝึกหัด
๘. ต้องคอยแก้ไขข้อบกพร่องของนักศึกษาอยู่เสมอ

อุปกรณ์

๑. แผนภูมิแสดงการบวก ลบ ที่ถูกต้อง
๒. แผนภูมิแสดงการคูณ และหาร ที่ถูกต้อง
๓. หัวข้อคณิตเดียวกันมากมาย ๆ เช่น ก้อนกรวด ฝาเบียร์ ลูกหิน ฯลฯ
๔. แผนภูมิสูตรคุณแม่ต่าง ๆ

บทที่ ๒

การวัดความยาว

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักวัดความยาวของสิ่งต่าง ๆ

๒. เพื่อให้รู้จักมาตราต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัด
 ๓. เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

การวัดของต่าง ๆ เช่น ความกว้าง ยาว ของพื้นที่ ส่วนสูง ฝ่าต่าง ๆ และระยะทาง ต่างก็มีหน่วยใช้วัดด้วยกันทั้งนั้น แต่เราใช้เครื่องมือวัดไม่เหมือนกัน เช่น

๑. วัดผ้า เราใช้ไม้เมตร หรือสายวัดผ้า มีหน่วยสำหรับวัดเป็นเมตร เซนติเมตร หลา นิ้ว
๒. วัดส่วนสูง ใช้เครื่องวัดอีกชนิดหนึ่ง มีหน่วยสำหรับวัด เป็นเซนติเมตร
๓. วัดระยะทาง เช่น ห้องเรียน กระดานดำ สนาม หรือพื้นที่ต่าง ๆ ใช้เทปวัดระยะ มีหน่วยสำหรับวัด เป็นเซนติเมตร กิโลเมตร หลา ฟุต นิ้ว เส้น วา คอก เป็นต้น
๔. มาตราวัดระยะ

๑) มาตราวัดระยะไทย

๑๒ นิ้ว	เป็น	๑ คืบ
๒ คืบ	เป็น	๑ คอก
๔ คอก	เป็น	๑ วา
๒๐ วา	เป็น	๑ เส้น
๔๐๐ เส้น	เป็น	๑ โยชน์

๓) มาตราวัดระยะระบบเมตริก

๑๐ มิลลิเมตร	เป็น	๑ เซนติเมตร
๑๐ เซนติเมตร	เป็น	๑ เดซิเมตร
๑๐ เดซิเมตร	เป็น	๑ เมตร
๑๐ เมตร	เป็น	๑ กิโลเมตร

๑๐	เดคาเมตร	เป็น	๑	เฮกโตเมตร
๑๐	เฮกโตเมตร	เป็น	๑	กิโลเมตร

๓) मात्रावर्त्येङ्गण

๑๒	นิ้ว	เป็น	๑	ฟุต
๓	ฟุต	เป็น	๑	หลา
๑,๗๖๐	หลา	เป็น	๑	ไมล์

๔) เปรียบเทียบมาตราต่าง ๆ

๒๕	เส้น	เท่ากับ	๑	กิโลเมตร
๔๐	เส้น	เท่ากับ	๑	ไมล์
๕	ไมล์	เท่ากับ	๘	กิโลเมตร
๑	ไมล์	เท่ากับ	$๑\frac{๑}{๕}$	กิโลเมตร
๑	กิโลเมตร	เท่ากับ	๑๐๐๐	เมตร
๒	ศอก	เท่ากับ	๑	เมตร
๒	เมตร	เท่ากับ	๑	วา
๑๐	นิ้วฟุต	เท่ากับ	๑๒	นิ้วไทย

๕. การกระจายและทอนมาตราชนิดเดียวกัน

๖. การบวกและลบมาตราเดียวกันได้

๗. เปรียบเทียบมาตราหน่วยต่าง ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้อัตถ์สิ่งของต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ห้องเรียน ด้วยเครื่องมือวัดต่าง ๆ แล้วให้จดบันทึกไว้
๒. ให้อัตถ์สิ่งของแต่ละอย่าง โดยใช้มาตราต่างกัน ใดเท่าไร แล้วนำมาเปรียบเทียบดูว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

๓. ให้แต่ละคนเขียนหน่วยย่อย หรือส่วนย่อยของแต่ละมาตรา โดยกรูบออก
หลักการทวิและลตในระบบนี้ ให้
๔. ให้นักศึกษาขีดเส้นได้ยาว ๑ เมตร แล้วแบ่งออกเป็นหน่วยย่อยได้ ๑๐๐
เซนติเมตร ให้รู้ว่ายาว ๑ เมตร ไม่สามารถขีดในกระตาสมุตได้
จำเป็นต้องย่อส่วนลงมา เราอาจใช้ ๑๐ เซนติเมตร แทน ๑ เมตร คือใช้
มาตราส่วน ๑๐ : ๑ ทั้งนี้เป็นต้น
๕. อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ สังเกตดู ถ้าเห็นว่านักศึกษาเข้าใจแล้ว
ให้ลงมือทำแบบฝึกหัดง่าย ๆ ก่อน แล้วจึงค่อย ๆ ทำให้ยากขึ้นตามลำดับ

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับเครื่องวัดต่าง ๆ
๒. ไม้เมตร แถบวัด หรือเทป
๓. เชือก
๔. วัสดุอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการวัดความยาว

บทที่ ๓

ให้รู้จักมาตราชั่ง ตวง วัด เพิ่มเติมจากหลักสูตรภาคต้น

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักมาตราชั่ง ตวง วัด ได้ดีขึ้น
๒. เพื่อให้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน
๓. เพื่อให้มีความชำนาญในการวัดคำนวณมาตราได้ถูกต้อง

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. มาตราตวง

๑) มาตราไทย (ประเพณี)

๒๐	ทะนาน	เป็น	๑	สั้
๕๐	สั้	เป็น	๑	บั้น
๒	บั้น	เป็น	๑	เกวียน

มาตราไทย (ปัจจุบัน)

๒๐	ลิตร	เป็น	๑	ถัง
๕๐	ถัง	เป็น	๑	บั้น
๒	บั้น	เป็น	๑	เกวียน

๒) มาตราเมตริก

๑๐	มิลลิลิตร	เป็น	๑	เซนติลิตร
๑๐	เซนติลิตร	เป็น	๑	เดซิลิตร
๑๐	เดซิลิตร	เป็น	๑	ลิตร
๑๐	ลิตร	เป็น	๑	เดกาลีตร
๑๐	เดกาลีตร	เป็น	๑	เฮกโตลิตร
๑๐	เฮกโตลิตร	เป็น	๑	กิโลลิตร

๓) เทียบมาตราไทยกับมาตราเมตริก

๑	ทะนาน	เท่ากับ	๑	ลิตร
๒๐	ทะนาน (๑ สั้)	เท่ากับ	๒๐	ลิตร
๕๐	สั้ (๑ บั้น)	เท่ากับ	๑๐๐๐	ลิตร
๒	บั้น (๑ เกวียน)	เท่ากับ	๒๐๐๐	ลิตร

๒. มาตราชั่ง

๑) มาตราชั่งไทย

๔	ไพ	เป็น	๑	เฟื้อง
---	----	------	---	--------

๒	เฟื้อง	เป็น	๑	สลึง
๔	สลึง	เป็น	๑	บาท
๔	บาท	เป็น	๑	ตำลึง
๒๐	ตำลึง	เป็น	๑	ชั่ง

๒) มาตราเมตริก

๑๐	มิลลิกรัม	เป็น	๑	เซนติกรัม
๑๐	เซนติกรัม	เป็น	๑	เดซิกรัม
๑๐	เดซิกรัม	เป็น	๑	กรัม
๑๐	กรัม	เป็น	๑	เดคากรัม
๑๐	เดคากรัม	เป็น	๑	เฮกโตกรัม
๑๐	เฮกโตกรัม	เป็น	๑	กิโลกรัม

๓) เปรียบเทียบมาตราชั่ง ไทยกับเมตริก

๑	ชั่ง	เท่ากับ	๖๐๐	กรัม
๑๐๐	ชั่ง (เท่ากับ ๑ หาบ)		๖๐	กิโลกรัม

๓. มาตราวัด

ดูจากเรื่องการวัดทางยาว

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นของการ ชั่ง ตวง วัด ให้นักศึกษา ได้ทราบข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ?
๒. อธิบายถึงมาตราต่าง ๆ และเปรียบเทียบมาตราต่าง ๆ ให้นักศึกษา ดู สังเกต ความเข้าใจของนักศึกษา เมื่อเห็นว่าเข้าใจดีแล้วทดสอบความเข้าใจ โดย ทำแบบฝึกหัดง่าย ๆ ก่อน
๓. ให้นักศึกษาท่องจำมาตราต่าง ๆ ไว้ใช้
๔. อธิบายวิธีทอน หรือกระจายมาตราต่าง ๆ ให้นักศึกษา เข้าใจ พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ เมื่อเข้าใจดีแล้วให้ทำแบบฝึกหัด
๕. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องที่พบในสมุดงานนักศึกษาเสมอ

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ เครื่องชั่ง ถวง วัด ต่าง ๆ
๒. ของจริง หรือหุ่นจำลอง
๓. วัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบในการชั่ง ถวง

บทที่ ๔

การแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเงินต่างประเทศใกล้เคียง
และประเทศที่มีการค้าขายติดต่อกับประเทศไทย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักเงินตราต่างประเทศที่ค้าขายติดต่อกับไทย
๒. เพื่อให้รู้จักอัตราการแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเงินต่างประเทศ
๓. เพื่อให้รู้จักมาตราเงินไทยและมาตราเงินต่างประเทศ
๔. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. มาตราต่าง ๆ

๑) มาตราเงินไทย

๒๕ สตางค์	เป็น	๑ สลึง
๔ สลึง	เป็น	๑ บาท
๔ บาท	เป็น	๑ ตำลึง
๒๐ ตำลึง	เป็น	๑ ชั่ง

๒. มาตราเงินต่างประเทศ

๑) สหรัฐอเมริกา

๑๐๐ เซนต์	เป็น	๑ ดอลลาร์
-----------	------	-----------

๒) อังกฤษ

๔ ฟาร์ลิง	เป็น	๑ เพนนี
๑๒ เพนนี	เป็น	๑ ชิลลิง
๒๐ ชิลลิง	เป็น	๑ ปอนด์

๓) ญี่ปุ่น

๑๐๐ เเสน เป็น ๑ เยน

๔) อินเดีย

๑๐๐ ไนไฟ เป็น ๑ รูปี

๕) ปากีสถาน

๑๒ แอนนา เป็น ๑ รูปี

๖) สิงคโปร์

๑๐๐ เซนต์ เป็น ๑ ดอลลาร์

๗)ฮ่องกง

๑๐๐ เซนต์ เป็น ๑ ดอลลาร์

๘) พม่า

๑๐๐ เปีย เป็น ๑ ยัต

๙) อินโดจีน (เขมร เวียดนาม ลาว)

๑๐๐ เซนต์ เป็น ๑ เปียส

๓. อัตราการแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเงินต่างประเทศ (โดยประมาณ)

ประเทศ	เงินต่างประเทศ	เป็นเงินไทย	หมายเหตุ
สหรัฐอเมริกา	๑ ดอลลาร์	๒๐ บาท	
อังกฤษ	๑ ปอนด์	๕๐ บาท	
ญี่ปุ่น	๑๘ เยน	๑ บาท	
อินเดีย	๑ รูปี	๔.๒๕ บาท	
ปากีสถาน	๑ รูปี	๓.๕๐ บาท	
สิงคโปร์	๑ ดอลลาร์	๗ บาท	
ฮ่องกง	๑ ดอลลาร์	๓ บาท	
พม่า	๑ ยัต	๑.๘๐ บาท	
อินโดจีน	๑ เปียส	๓๕ สตางค์	

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูสนทนากับนักศึกษาถึงเรื่องเงินตราของไทยว่ามีค่าต่ำสุด และสูงสุดเท่าไร ลักษณะของเงินต่าง ๆ (เงินที่มีค่าต่ำสุด คือเงินกีสตางค์ และมีค่าสูงสุดก็บาท) แล้วจึงสอนมาตราเงินไทยให้นักศึกษาท่องจนเข้าใจดีแล้ว จึงลงมือทำแบบฝึกหัด

๒. ครูสนทนาถึงประเทศต่าง ๆ ที่ติดต่อกับประเทศไทยว่า ประเทศต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายเช่นเดียวกัน แต่อัตราเงินและหน่วยที่ใช้เรียกต่างกัน แล้วจึงสอนมาตราเงินต่างประเทศให้นักศึกษาท่องจนเข้าใจดีแล้ว จึงลงมือทำแบบฝึกหัด

๓. อธิบายเปรียบเทียบการแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศกับเงินไทย ยกตัวอย่างให้ดูจนนักศึกษาเข้าใจดีแล้ว ให้ลงมือทำแบบฝึกหัด

๔. ครู และ นักศึกษา ช่วยกัน ทำแผนภูมิเปรียบเทียบอัตรา การแลกเปลี่ยนไทย กับ เงินต่างประเทศ

๕. จัดมุมแสดงลักษณะเงินตราของประเทศต่าง ๆ อาจจะได้จากภาพวาด ภาพถ่าย หรือสะสมเงินตราจริง ๆ ไว้ มาแสดงให้ดู

อุปกรณ์

๑. ของจริง เช่น เหรียญ หรือธนบัตรของประเทศต่าง ๆ
๒. ภาพวาด ภาพถ่าย
๓. แผนภูมิแสดงอัตราแลกเปลี่ยน
๔. ภาพยนตร์หรือสไลด์

บทที่ ๕

บัญญัติไตรยางค์ชั้นเดียว

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักเปรียบเทียบจำนวนมากและน้อย
๒. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับบัญญัติไตรยางค์ชั้นเดียว
๓. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ความหมายของบัญญัติไตรยางค์ หมายความว่าวิธีเลขอย่างหนึ่ง ซึ่งบัญญัติ

ส่วนสัมพันธ์ของเลขสามจำนวนเป็นเกณฑ์ โจทย์กำหนดเลขไว้ให้ ๓ จำนวน แล้วให้หาจำนวนที่ ๔ เช่น ซื้อเสื้อมา ๒ ตัว ราคา ๓๐ บาท ซื้อ ๕ ตัว ราคาเท่าไร ?

๒. การทำเลขบัญญัติไตรยางค์เช่นเดียว คือการคำนวณหาจำนวนอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งโจทย์กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องไว้เพียง ๒ เรื่อง เช่น เสื้อ เป็นเรื่องหนึ่งและเงิน (ราคา) เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ก่อนลงมือทำ ให้สังเกตหลักเกณฑ์และวิธีทำดังนี้.

- ๑) อ่านคำว่า โจทย์ให้หาอะไร ก็ให้นำสิ่งที่ต้องการหา ทั้งไว้ทางขวามือ
- ๒) เทียบหา ๑ เสมอ ในบรรทัดที่ ๒ และพิจารณาว่าค่าจะมากขึ้นหรือน้อยลง
- ๓) เทียบหาตามที่โจทย์กำหนดให้ แล้วทำออกมาเป็นผลลัพธ์

ตัวอย่างที่ ๑ ซื้อเสื้อ ๒ ตัวราคา ๓๐ บาท ซื้อ ๕ ตัว ราคาเท่าไร ?

ข้อสังเกต ซื้อให้หาเงิน ต้องเอาเงินไว้ทางขวามือ

วิธีทำ

เสื้อ	๒	ตัว	ราคา	๓๐	บาท
"	๑	"	"	$30 \div 2 = 15$	บาท
"	๕	"	"	$15 \times 5 = 75$	บาท
∴ เสื้อ	๕	ตัว	ราคา	๗๕	บาท

ตอบ ๗๕ บาท

ตัวอย่างที่ ๒ มีเงิน ๓๐ บาท ซื้อเสื้อได้ ๒ ตัว ถ้ามีเงิน ๙๐ บาท จะซื้อเสื้อได้กี่ตัว ?

ข้อสังเกต โจทย์ให้หาจำนวนเสื้อ ต้องเอาเสื้อไว้ทางขวามือ

วิธีทำ

เงิน	๓๐	บาท	ซื้อเสื้อได้	๒	ตัว
"	๑	"	"	$2 \div 30$	"
"	๙๐	"	"	$2 \times 90 \div 30$	"
∴ ซื้อเสื้อทั้งหมดได้				๖	ตัว

ตอบ ๖ ตัว

หมายเหตุ อธิบายให้เข้าใจว่า เงิน ๓๐ บาทซื้อเสื้อได้ ๒ ตัว แต่เงิน ๑ บาทซื้อเสื้อไม่ได้ จึงเอา ๓๐ ไปหาร ๒ แต่หารไม่ได้เมื่อมีเงิน ๕๐ บาทจะซื้อได้กี่ตัว ก็เอา $2 \times 50 \div 30$ ตามตัวอย่าง

ข้อควรระวัง พยายามหลีกเลี่ยงโจทย์ตามตัวอย่างข้างล่างนี้ในเบื้องต้น

ตัวอย่างที่ ๓ มี ๕ ตัวกินหญ้าหมดเกี่ยวหนึ่งในเวลา ๒ วัน ถ้ามี ๑๐ ตัวจะกินหญ้าหมดในกี่วัน (โจทย์ตามจำนวนวัน)

วิธีทำ

มี	๕	ตัว	กินหญ้าหมดใน	๒	วัน
„	๑	„	„	2×5	„
„	๑๐	„	„	$2 \times 5 \div 10$	„
∴	หญ้าเกี่ยวหนึ่งจะหมดในเวลา			๑	วัน
	ตอบ			๑	วัน

หมายเหตุ โจทย์แบบนี้จะทำให้นักศึกษาหลงเข้าใจว่า “เมื่อเทียบหาหนึ่งแล้ว ค่าจะน้อยลงเสมอ ซึ่งความจริงกลับเพิ่มขึ้น”

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายให้ทราบถึงความหมายของคำว่า บัญญัติไตรยางค์ พร้อมกับยกตัวอย่างง่าย ๆ ประกอบ

๒. ครูแนะนำถึงวิธีทำและคิดแก้ปัญหาเป็นตอน ๆ ไปคือ

- ๑) อ่านโจทย์ให้ละเอียดและเข้าใจ
- ๒) ค้นหาโจทย์ถามอะไร ให้เอาสิ่งนั้นไว้ทางขวามือเสมอไป
- ๓) ค้นหาโจทย์บอกอะไรให้เราทราบบ้าง ?
- ๔) คิดว่าจะใช้วิธีทำอย่างไร ?

๓. ในการสอนบัญญัติไตรยางค์ควรฝึกให้นักศึกษาคิดเป็นสองขั้นคือ

- ๑) ขั้นแรก ให้เทียบหาของ ๑ สิ่ง จากสิ่งที่กำหนดให้ เช่น โจทย์บอกราคาเสื้อ ๒ ตัวมาแล้ว ให้เราหารราคา เสื้อ ๑ ตัวราคาเท่าไร ?

๒) ขึ้นสอง เมื่อหาของ ๑ สิ่งแล้วจึงหารากของจำนวนที่โจทย์ถามว่าเป็นราคาเท่าไร)

๔. ก่อนเรียนวิธีแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ควรสอนวิธีบัญญัติไตรยางค์เสียก่อน

๕. เมื่อยกตัวอย่างประกอบจนนักศึกษาเข้าใจดีแล้วจึงให้ลงมือทำแบบฝึกหัด

๖. พยายามทวนชั้นข้อบกพร่องของนักศึกษาแต่ละคนเสมอ

อุปกรณ์

๑. แผนภูมิแสดงวิธีทำบัญญัติไตรยางค์

๒. วัสดุต่าง ๆ และชอล์กสี

บทที่ ๖

คิดเลขในใจได้ ตามสมควร

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อฝึกให้สามารถคิดเลขในใจได้รวดเร็วขึ้นและถูกต้อง

๒. เพื่อฝึกให้มีความแม่นยำในการคิดคำนวณ

๓. เพื่อให้ใช้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. คณิตเลข บวก ลบ คูณ หาร ระคนกันได้

๒. คณิตเลขโจทย์ บวก ลบ ระคน หรือคูณหารระคนได้

๓. คณิตเลขเกี่ยวกับการชั่ง ตวง วัด ได้เร็วขึ้น และถูกต้อง

๔. คณิตเลขเกี่ยวกับมาตราเงินและการแลกเปลี่ยนได้

๕. คณิตเลขบัญญัติไตรยางค์ได้

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้คิดเลขในใจในชั่วโมงที่สอนเลขทุกวัน

๒. หาโจทย์แปลก ๆ มาให้คิดเสมอ ๆ

๓. พยายามให้ได้คิดด้วยตนเองให้มาก และฝึกให้นักศึกษาคิดได้ตามลำดับ

อุปกรณ์

๑. บัตรคำ
๒. แผนภูมิ

๘
บทที่ ๗
บัญชี

ให้สามารถทำบัญชีขึ้นได้ง่าย ๆ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักทำบัญชีรับจ่ายที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อให้เป็นคนมีระเบียบในการใช้เงิน
๓. เพื่อช่วยให้มีวิธึกระประมาณการใช้จ่ายให้ถูกต้อง
๔. เพื่อให้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. การทำบัญชี รับ - จ่าย
 - ๑) แบบฟอร์ม บัญชีรับ - จ่าย
 - ๒) การลงบัญชีรับ - จ่าย ตามแบบฟอร์ม
๒. ประโยชน์ของบัญชีรับจ่าย
 - ๑) บันทึกการเงินไว้ในบัญชี เพื่อเป็นหลักฐาน เมื่อมีการตรวจสอบก็จะได้แสดงให้เห็นได้
 - ๒) ช่วยให้ทราบถึงผลงานว่า การดำเนินงาน มีผลกำไรหรือขาดทุน
 - ๓) ช่วยให้เป็นคนมีความละเอียดรอบคอบ
 - ๔) เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะทำบัญชีต่อไป

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจว่า ทำไมจึงต้องทำบัญชีรับ - จ่าย
๒. ครูอธิบายความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในบัญชีรับ - จ่าย
๓. ให้นักศึกษาฝึกหัดทำบัญชีรับ - จ่ายของตนเองประจำวันหนึ่ง ๆ
๔. สังเกตดูความเข้าใจของนักศึกษาว่า เข้าใจหรือไม่เพียงใด ถ้าเข้าใจแล้วให้ทำแบบฝึกหัด โดยครูก็ตารางให้ดูเป็นตัวอย่างดังนี้

(ตัวอย่าง)

บัญชีรับ - จ่าย ของ

(วันที่ ๔ กรกฎาคม)

ประจำเดือน..... พ.ศ.

รายรับ

รายจ่าย

พ.ศ.	เดือน	รายการ	จำนวนเงิน		พ.ศ.	เดือน	รายการ	จำนวนเงิน	
			บาท	สต.				บาท	สต.
๓๗.๖.	๑๗.๖.								
		รวมเงิน					รวมเงิน		

หมายเหตุ การลงรายการของทางสมาคมเท่านั้นทางซ้ายมือ

๕. ให้นักศึกษาทำบัญชีแยกของตามแบบ

อุปกรณ์

๑. แผนภูมิบัญชีรับ - จ่าย
๒. แผนภูมิบัญชีรายรับต่าง ๆ

บทที่ ๘

ใบเสร็จรับเงิน

ให้สามารถทำใบเสร็จรับเงินอย่างง่าย ๆ ได้

ความหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักทำใบเสร็จรับเงินที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อให้เป็นเครื่องมือระเบียบในการใช้เงิน
๓. เพื่อให้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. การทำใบเสร็จรับเงิน
 - ๑.๑ แบบฟอร์มใบเสร็จรับเงิน
 - ๑.๒ การลงรายการใบเสร็จรับเงินตามแบบฟอร์ม
๒. ประโยชน์ของใบเสร็จรับเงิน
 - ๒.๑ เพื่อเป็นหลักฐานในการจ่ายเงิน
 - ๒.๒ เพื่อให้เป็นเครื่องมือสันติละเอียดรอบคอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าทำไมจึงต้องทำใบเสร็จรับเงิน
๒. ครูอธิบายความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในใบเสร็จรับเงิน
๓. ให้นักศึกษาฝึกหัดตัดตารางใบเสร็จรับเงิน และ ฝึกหัดทำใบเสร็จรับเงินของตนเอง ประจำวันหนึ่ง ๆ ให้ถูกต้อง
๔. สังเกตดูความเข้าใจของนักศึกษาว่าเข้าใจหรือไม่เพียงใด ถ้าเข้าใจแล้วให้ทำแบบฝึกหัดโดยครูตัดตารางให้ดูเป็นตัวอย่าง

อุปกรณ์

๑. แผนภูมิใบเสร็จรับเงิน
๒. แผนภูมิใบเสร็จรับเงินร้านค้าต่าง ๆ
๓. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับใบเสร็จรับเงิน

(ตัวอย่าง)

บริษัท.....

เล่มที่.....

.....ถนน.....

เลขที่.....

บิลเงินสดของ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

จำนวน	รายการ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.
๓ ช.ม.		๒ ช.ม.	๑ ช.ม.
	รวมเงิน		

ผู้รับเงิน.....

ประมวลการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการปกครองประเทศ
๒. เพื่อให้รู้จักและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๓. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ
๔. เพื่อให้รู้จักและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายของบ้านเมือง
๕. เพื่อให้รู้จักการเลือกตั้งผู้แทนและการใช้สิทธิออกเสียง
๖. เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. การปกครองของประเทศไทยปัจจุบัน
๒. การทหาร
๓. การเลือกตั้งผู้แทนและการใช้สิทธิออกเสียง
๔. กฎหมายแพ่งกับกฎหมายอาญาในข้อที่ควรรู้
๕. หน้าที่ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ
๖. อบรมคุณ ๖

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. การปกครองของประเทศไทยปัจจุบัน

นับตั้งแต่ประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลง การปกครอง จากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ในสมัยรัชกาลที่ ๗ โดยคณะราษฎรแล้ว ประเทศไทยเราก็มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งเรียกว่าการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ และถือว่ารัฐธรรมนูญเป็นแม่บทของ

กฎหมายทั้งปวง กฎหมายอื่นจะมีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ ดังนั้น
รัฐธรรมนูญจึงเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และได้กำหนดอำนาจสูงสุดในการปกครอง
ประเทศไว้ที่เรียกว่า “อำนาจธิปไตย” แบ่งออกเป็น ๓ อย่างคือ

๑. อำนาจนิตินบัญญัติ
๒. อำนาจบริหาร
๓. อำนาจตุลาการ

พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนี้ ๓ ทางคือ

๑. ใช้อำนาจนิตินบัญญัติ ทางสภาผู้แทนราษฎร
๒. ใช้อำนาจบริหาร ทางคณะรัฐมนตรี
๓. ใช้อำนาจตุลาการ ทางศาล

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ
และทรงดำรงฐานะอยู่ภายใต้กฎหมาย ประชาชนทุกคนจะต้องเคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิด
มิได้ การปกครองระบอบนี้ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกัน

สิทธิของพลเมือง หมายถึงอำนาจอันชอบธรรมของพลเมืองทุกคน ซึ่งมีกำหนด
ไว้ในรัฐธรรมนูญคือ

๑. สิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค คือบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียม
กันตามกฎหมาย จะอ้างสิทธิพิเศษอย่างใดมิได้
๒. สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองกรรมสิทธิ คือบุคคลที่มีกรรมสิทธิ
ครอบครองเป็นของตนเองอยู่ ผู้ใดจะละเมิดสิทธิโดยไม่มีเหตุผลไม่ได้
๓. สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการ
ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ได้
๔. สิทธิในครอบครัว กฎหมายให้ความคุ้มครองแก่ครอบครัว และ
รับรองความเป็นสามีภรรยาบุตร และการเป็นทายาทในกองมรดก

๕. สิทธิที่จะฟ้องหน่วยงานราชการซึ่งเป็นนิติบุคคล หากหน่วยงานราชการไปละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนเข้า ประชาชนย่อมมีสิทธิฟ้องร้องหน่วยงานราชการนั้นๆ ได้ตามกฎหมายบัญญัติแห่งกฎหมาย

สิทธิเหล่านี้ เราเพิ่งได้มาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว

๒. การทหาร

ประเทศที่เป็นเอกราช จำเป็นต้องมีกำลังทหารไว้ป้องกันรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของราษฎรที่จะต้องเข้ารับราชการทหาร

การเข้ารับราชการทหารนี้ บุคคลที่เป็นชายและมีสัญชาติเป็นไทยทุกคน เมื่อมีอายุย่างเข้าปีที่ ๑๘ ต้องไปขอขึ้นทะเบียนทหารกองเกินที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ ตั้งแต่เดือน มกราคม จนถึงเดือนพฤศจิกายน ถ้าหากตนไม่สามารถไปได้เพราะเหตุใดก็ตาม ต้องให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะพอที่จะเชื่อถือได้ ไปแจ้งขอขึ้นทะเบียนทหารแทน

เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ทางราชการทหารจะออกหมายเรียกตัว เพื่อให้ไปทำการคัดเลือกตามวันเวลาและสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในหมายเกณฑ์นั้น ถ้ามีเหตุสุดวิสัยจนไม่สามารถไปทำการคัดเลือกหรือแสดงตัวต่อกรรมการได้ จะต้องให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองหรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะพอที่จะเชื่อถือได้ ไปแทน พร้อมหลักฐาน มิฉะนั้นจะได้รับโทษฐานฝ่าฝืนและหลีกเลี่ยงราชการทหาร

โทษที่ได้รับฐานฝ่าฝืนพระราชบัญญัติทหารมีดังนี้

- ๑) หนังสือสำคัญที่ทางราชการออกให้หาย ต้องแจ้งต่ออำเภอที่เรามีภูมิลำเนาอยู่ภายในเวลา ๓๐ วัน
- ๒) ทหารกองเกินและกองหนุนไม่แจ้งย้ายภูมิลำเนาต่อเจ้าหน้าที่อำเภอภายใน ๓๐ วัน จะถูกจำคุกไม่เกิน ๒ เดือน ปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

- ๓) ไม่แสดงตนขึ้นทะเบียนทหารต่อเจ้าหน้าที่อำเภอ ถูกจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน ปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท
- ๔) หลีกเลี่ยงการเข้ารับราชการทหาร และผู้มีเจตนาใช้อุบายหลีกเลี่ยงหรือยุยง มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี
- ๕) ผู้ที่ทำร้ายร่างกายตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้ารับราชการทหาร จะมีโทษดังนี้
- (๑) ทวิการ ถูกจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี จนถึง ๘ ปี
 - (๒) ผู้สมรู้ จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ไปจนถึง ๔ ปี
- ๖) ผู้ที่บิดเบือน หลบหลีกจากการเป็นทหาร ผู้นั้นมีความผิดตามกฎหมาย และมีอายุความตลอดชีวิต

๓. การเลือกตั้งผู้แทนและการใช้สิทธิออกเสียง

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ถือว่าประชาชนปกครองโดยประชาชน และเพื่อประชาชน แต่ละให้ประชาชนมาประชุมพร้อมกันทั้งประเทศย่อมไม่สะดวกหลายประการ ดังนั้น จำเป็นต้องมีการคัดเลือกตัวแทนของประชาชนมาเข้าประชุมจากจังหวัดต่าง ๆ ตัวแทนของประชาชนนี้เราเรียกว่า “ผู้แทนราษฎร”

ใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ผู้ที่จะเสนอตัวเองขอรับอาสาเป็นตัวแทนของราษฎร เข้าไปทำหน้าที่ช่วยจัดการปกครองและควบคุมการบริหารประเทศนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับหน้าที่จริง ๆ และมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งกฎหมายเลือกตั้งจะได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง กับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ

เราจะเลือกใครดี

เมื่อเราจะลงคะแนนเลือกใครเป็นผู้แทนของเรา呢 เราควรคำนึงถึงบุคคลที่เราจะเลือกนั้น ควรเป็นบุคคลที่

- ๑) มีวิชาความรู้ดี
- ๒) มีความประพฤติดี
- ๓) มีความซื่อสัตย์สุจริตพูดจริงทำจริง
- ๔) เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- ๕) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

เพื่อให้ประเทศชาติของเราเจริญยิ่งขึ้น และไม่ควรถลงคะแนนให้แก่บุคคลที่เห็นแก่ตัวโดย

- ๑) ชักชวนด้วยประการต่าง ๆ ให้ลงคะแนนให้
- ๒) ให้สินจ้างรางวัลแก่เราเป็นเครื่องตอบแทน
- ๓) บังคับ หรือเกรงใจ หรือจำใจต้องลงคะแนนให้

ฉะนั้น ก่อนเลือกใครและลงคะแนนให้ใคร ควรพิจารณาไตร่ตรองดูให้ดีเสียก่อน แล้วเราจะได้ผู้แทนที่ดี เมื่อเราเลือกได้ผู้แทนที่ดีเข้าไปสู่สภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็หวังได้ว่าจะได้รัฐบาลที่ดีปกครองและบริหารประเทศ เพราะผู้แทนราษฎรเป็นผู้ไปเลือกรัฐบาล

ก่อนวันเลือกตั้งจะทำอย่างไร ?

ก่อนกำหนดวันเลือกตั้ง จะมีหมายประกาศออกมาและมีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งประกาศไว้ด้วย ประกาศนี้จะติดไว้ในที่สาธารณะทั่ว ๆ ไป ซึ่งทุกคนสามารถเห็นได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนได้ไปตรวจดูรายชื่อของตนเสียก่อนว่าตนมีชื่ออยู่ในเขตไหน จะได้ไปลงคะแนนได้ถูกต้อง

ถ้าปรากฏว่าตนไม่มีชื่อในบัญชีนั้น ให้เจ้าตัวไปติดต่อสอบถามกับทางอำเภอในท้องที่ของตนเสียก่อน อย่าปล่อยไปโดยไม่ใช้สิทธิของตนที่มีอยู่ เพราะการออกเสียงเลือกตั้งนั้น

เป็นการแสดงว่าเราก็เป็นคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศของเราด้วย คนที่มีสิทธิแล้วไม่ใช่สิทธิเราเรียกคนจำพวกนี้ว่า “นอนหลับทับสิทธิ”

หมายเหตุ ผู้สอนจะต้องชี้แจงหา พ.ร.บ. เลือกตั้งฉบับปัจจุบันขณะทำการสอนมาสอนนักศึกษาผู้ใหญ่อึ้งเรื่องคุณสมบัติเข้ารับเลือกตั้ง และคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ตลอดจนวิธีการเลือกตั้ง

๔. กฎหมายแห่งและกฎหมายอาญาที่ควรรู้

กฎหมายคืออะไร ?

กฎหมายคือข้อบังคับซึ่งรัฐได้ตราขึ้นไว้ เพื่อให้พลเมืองในประเทศได้ปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งได้กำหนดโทษผู้กระทำความผิดไว้ด้วย

ลักษณะของกฎหมายมี ๓ ลักษณะ คือ

- ๑) ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา
- ๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ๓) กฎหมายระหว่างประเทศ (ถ้าไม่จำเป็นไม่ต้องสอน ควรจะสอนเฉพาะอำเภอรายแทน)

ก. ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่ากระทำความผิดทางอาญา

การทำลายสวัสดิภาพของบ้านเมือง หรือกระทบกระเทือนความเป็นอยู่ของชุมชนนั้นแม้จะเป็นเรื่องที่บุคคลคนหนึ่งกระทำต่อบุคคลหนึ่ง ก็ทำให้ชุมชนนั้นตื่นตระหนกหวาดกลัวไปด้วย เช่นการปล้นจี้ ติร้นพันแทง เป็นต้น ถือว่าการกระทำเช่นนั้นผิดระหว่าง “เอกชนต่อมหาชนหรือต่อรัฐ” บุคคลผู้กระทำเช่นนั้น ย่อมเรียกได้ว่า กระทำความผิดทางอาญา

ข. ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าทำความผิดทางแพ่งและพาณิชย์

การที่บุคคลคนหนึ่งทำผิดต่อบุคคลอีกคนหนึ่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนต่อมหาชนหรือรัฐ เช่น การกู้ยืมเงินกันแล้วไม่ให้เงินคืน หรือเราไปจ้างเขาทำงานให้ชิ้นหนึ่ง

แต่เขาทำไม่เสร็จตามกำหนด เช่นนี้เป็นต้น ถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดระหว่าง “เอกชนต่อเอกชน” บุคคลผู้กระทำความผิดเช่นนั้น ย่อมเรียกได้ว่า “กระทำความผิดทางแพ่งและพาณิชย์”

ก. โทษทางอาญาและทางแพ่งต่างกันอย่างไร ?

๑) การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางอาญา กำหนดโทษตามความผิดหนักเบาของผู้กระทำความผิดไว้ดังนี้

- (๑) ให้ประหารชีวิต
- (๒) ให้จำคุก
- (๓) ให้กักขัง
- (๔) ให้ปรับ
- (๕) ให้ริบทรัพย์สิน

๒) การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางแพ่งและพาณิชย์

ผู้กระทำความผิดทางแพ่ง เมื่อเกิดมีการฟ้องร้องกันขึ้น ศาลจะพิจารณางับใช้ทรัพย์สินแทนความเสียหายให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งตามสมควรแก่กรณี เช่น ถ้าไปยืมเงินใครมากก็ตาม ศาลจะสั่งบังคับให้คืนเงินนั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ย ถ้าไม่มีเงินชำระค่าเสียหายก็ใช้วิธียึดทรัพย์สินขายทอดตลาด แล้วนำเงินมาใช้ ถ้าเงินไม่พอใช้หนี้ ศาลอาจสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายได้ โดยทางแพ่งนี้ไม่มีโทษหนักเหมือนโทษทางอาญา และบางกรณีอาจจะยอมความประนีประนอมกันได้

๓) ความผิดทางอาญาส่วนเลวุโทษ คือ ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ เช่น กล่าวเท็จต่อเจ้าพนักงาน ทะเลาะวิวาทแล้วแสดงอาวุธออกมา หรือยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดในที่ชุมนุมชนโดยใช่เหตุ ฯลฯ ความผิดที่กระทำนี้ จะทำโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ถือว่ามีความผิด มีโทษปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทถึงพันบาท และจำคุกตั้งแต่ ๑๐ วันถึง ๖ เดือน

ถ้าไม่มีกฎหมายจะเป็นอย่างไร ?

ถ้าบ้านเมืองใดไม่มี กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อความสงบเรียบร้อย ของประชาชนพลเมืองแล้วบ้านเมืองนั้นก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อย ใครอยากจะทำอะไรก็ทำได้ตามใจชอบ ซึ่งการกระทำดังนี้ เราเรียกว่า “บ้านเมืองไม่มีขื่อมีแป” ความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง ก็จะมีทั้งเช่นทุกวันนี้ไม่ได้

๕. หน้าที่ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ

ชาติคือกลุ่มชนกลุ่มใหญ่ที่อยู่ร่วมกัน และอยู่ในระบบการปกครอง วัฒนธรรม และประเพณีอันเดียวกัน ชาติไทยของเราเป็นชาติหนึ่งซึ่งมีเอกราช การปกครอง วัฒนธรรมและประเพณีสืบมาจนตราប់เท่าทุกวันนี้ ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของเราได้สละเลือดเนื้อ และชีวิตเพื่อดำรงความเป็นไทยไว้ ฉะนั้นเราทุกคนควรปฏิบัติต่อชาติให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อรักษาความเป็นเอกราชของชาติเหมือนบรรพบุรุษของเราที่เคยกระทำมาแล้ว

๑) หน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติต่อชาติกระทำได้อดังนี้

- (๑) รักชาติ ไม่จุหมิ่นและไม่ยอมให้ใครมาจุหมิ่นชาติและคนชาติเดียวกัน
- (๒) ช่วยเหลือชาติ ตามที่ชาติต้องการ เช่น เสียภาษีอากร สละทรัพย์สินช่วยตามโอกาส
- (๓) บำรุงรักษาชาติ เช่น เป็นทหาร เมื่อถึงคราวจำเป็น สละเลือดเนื้อ และชีวิตเพื่อชาติได้ ไม่ให้ใครทำลายและไม่คิดทำลาย
- (๔) เคารพชาติ รวมทั้งประมุขของชาติและเครื่องหมายประจำชาติ เช่น ธงชาติ เพลงชาติ ฯลฯ
- (๕) ส่งเสริมชาติ ได้แก่การศึกษาหาความรู้และประกอบอาชีพให้ชาติมีความเจริญเป็นปึกแผ่น ไม่ทำลายทรัพย์สินของชาติในทางไม่ชอบ

๒) หน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติต่อศาสนา

ชาติไทยเรานับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ยังมีศาสนาและลัทธิอื่นในเมืองไทยอีก เช่นศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ เป็นต้น ในฐานะที่เราเป็นคนไทย เราควรปฏิบัติต่อศาสนาดังนี้

(๑) เคารพสักการะ พุทธศาสนิกชนต้องเคารพกราบไหว้ บูชาระลึกถึงคุณพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนปูชนียวัตถุในทางศาสนาพุทธ ไปประกอบพิธีทางศาสนาตามโอกาส และไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาใด ๆ

(๒) ปฏิบัติตาม คำสั่งสอนในทางศาสนา ได้แก่ทำความดี ละเว้นความชั่วต่าง ๆ

(๓) สนับสนุนและดำรงไว้ ซึ่งศาสนาของตน เช่นการศึกษาให้รู้หลักธรรมตามสมควร ช่วยสละทรัพย์บำรุงและเสริมสร้างศาสนสถานต่าง ๆ ให้บุคลพลานอุปสมบทตามประเพณี หมั่นไปประกอบพิธีทางศาสนา ทำบุญใส่บาตร ฯลฯ เป็นต้น

๓) หน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์

ชาติไทยเรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นมิ่งขวัญของชาวไทย ดังนั้นเราควรปฏิบัติต่อพระองค์ดังนี้

(๑) ถวายความเคารพต่อพระองค์

(๒) ถวายความเคารพสิ่งแทนพระองค์ ได้แก่พระบรมฉายาลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ฯลฯ เป็นต้น

(๓) ไม่กระทำการอันเป็นการละเมิดหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

(๔) ช่วยกันป้องกัน ความเสียหาย อันอาจเกิดขึ้น ต่อ พระประมุข ของชาติ ช่วยกันแก้ไขข้อกล่าวหาในเมื่อได้ยินผู้อื่นกล่าวหาเชิงดู

หมิ่นและลบหลู่ และช่วยกันเผยแพร่พระเกียรติคุณอันดีงาม
ขององค์พระประมุขของชาติและราชตระกูล

๔) หน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติต่อรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ที่กำหนดให้สิทธิเสรีภาพ
ของปวงชน อำนาจอและหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ คณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรไว้
ดังนั้นรัฐธรรมนูญจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของชาติ ซึ่งเราควรปฏิบัติต่อรัฐธรรมนูญดังนี้.

- (๑) เคารพ เทอถุทูนไว้เป็นสัองสูง ไม่แสดงกัรยาวาจาอันเป็นเชิง
หมิ่นรัฐธรรมนูญ
- (๒) ปฏิบัติตามและสนับสนุน การปกครองตามรัฐธรรมนูญ เช่นไป
ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ไม่นำเอาลัทธิอื่นที่ขัดต่อ
รัฐธรรมนูญมาเผยแพร่ ได้แก้ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นต้น
- (๓) รักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ ไม่คิดทำลายล้างโดยมิชอบ

๖. อบายมุข ๖

อบายมุขแปลว่า “เหตุแห่งความฉิบหาย” มี ๖ สถาน คือ

๑. ถ่มน้ำเมา
๒. เทียวกลางคืน
๓. ดิถุการเล่น
๔. เล่นการพนัน
๕. กบคนชั่วเป็นมิตร
๖. เกียจคร้านทำงาน

ทั้ง ๖ อย่างนี้ แต่ละอย่างมีโทษ ๖ สถาน คือ

- ๑) ถ่มน้ำเมา มีโทษ ๖ สถานคือ
 - (๑) เสียทรัพย์
 - (๒) ก่อการทะเลาะวิวาท

- (๓) เกิดโรค
- (๔) ได้รับการตีเตียน
- (๕) ไม่รู้จักอาย
- (๖) ทอนกำลังปัญญา

๒) เกี่ยวกับกลางคืนมีโทษ ๖ สถานคือ

- (๑) ชื่อว่าไม่รักตัว
- (๒) ชื่อว่าไม่รักลูกเมีย
- (๓) ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์
- (๔) เป็นที่ระแวงของคนทั้งหลาย
- (๕) มักถูกใส่ความ
- (๖) ได้รับความลำบาก

๓) เกี่ยวกับการเดิน มีโทษ ๖ สถานคือ

- (๑) ทำให้เสียทรัพย์
- (๒) ทำให้เสียเวลาทำมาหากิน
- (๓) ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ
- (๔) อาจได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ
- (๕) ทำให้เป็นคนเกียจคร้านไม่ยอมทำงาน
- (๖) เป็นการชักจูงให้เป็นคนประพฤติดีผิดต่าง ๆ

๔) เดินการพนัน มีโทษ ๖ สถานคือ

- (๑) เมื่อชนะยอมก่อเวร
- (๒) เมื่อแพ้ย่อมเสียทรัพย์ที่เสียไป
- (๓) ทรัพย์ยอมฉิบหาย
- (๔) ไม่มีใครเชื่อถือถ้อยคำ
- (๕) เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อน
- (๖) ไม่มีใครประสงค์จะแต่งงานด้วย

๕) คบคนชั่วเป็นมิตร มีโทษตามบุคคลที่คบ ๖ สถานคือ

- (๑) นำให้เป็นนักเลงพนัน
- (๒) นำให้เป็นนักเลงเจ้าชู้
- (๓) นำให้เป็นนักเลงเหล้า
- (๔) นำให้เป็นคนหลงเขาด้วยของปลอม
- (๕) นำให้เป็นคนโกงเขาซึ่งหน้า
- (๖) นำให้เป็นคนหัวไม้

๖) เกียรติรันททำกรรณ มีโทษ ๖ สถานคือ

- (๑) ทำให้ทรัพย์ที่หามาได้หมดไป และไม่มีทรัพย์ใหม่มาเพิ่มเติม
- (๒) ขาดคนเคารพนับถือและคบหาสมาคมด้วย
- (๓) ทำให้มีนิสัยเป็นคนเกียรติรันทติดตัว
- (๔) ทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในการทำงาน
- (๕) ทำให้เป็นคนไม่มีหลักฐาน
- (๖) ไม่มีใครประสงค์จะแต่งงานด้วย

ฉะนั้น ผู้ที่หวังความเจริญด้วยโภคทรัพย์ พึงเว้นเหตุแห่งความฉิบหาย

๖ ประการนี้

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดภาพประกอบการสอนแต่ละเรื่องติดไว้ที่บอร์ด
๒. ครูสนทนากับนักศึกษาถึงเรื่องต่าง ๆ มีการอภิปรายปัญหากันในชั้นเรียน และให้ไปค้นคว้าหาเหตุต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องที่สอน
๓. พานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่
๔. เชิญวิทยากรมาบรรยาย

๕. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผล แล้วจดลงในสมุด
๖. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่สอนตามต้องการ

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ต่าง ๆ
๒. บัตรเลือกตั้ง
๓. หุ่นจำลองหรือของจริง
๔. ภาพยนตร์ หรือสไลด์
๖. เอกสารต่าง ๆ

ประมวลการสอนวิชาภูมิศาสตร์

๑. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักภูมิประเทศ และที่ตั้งของจังหวัดที่สำคัญในประเทศไทย
๒. เพื่อให้รู้จักแหล่งทรัพยากรของประเทศที่ทำให้เกิดสินค้า และ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในประเทศ
๓. เพื่อให้รู้จักสินค้าออก และสินค้าเข้าว่ามีอะไรบ้าง
๔. เพื่อให้รู้จักเส้นทางการคมนาคมภายในประเทศ
๕. เพื่อให้รู้จักการอาชีพของคนไทย
๖. เพื่อจะได้นำความรู้ ไปปรับปรุงแก้ไขหรือช่วยเหลือแนะนำแก่บุคคลอื่น ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ตามสมควร

๕ ๕ ๕ เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. เมืองสำคัญ
๒. สินค้าเข้า และสินค้าออก
๓. การคมนาคม
๔. การอาชีพ

๕ ๕ รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. เมืองสำคัญ

๑) จังหวัดพระนคร ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นเมืองศูนย์กลางการบริหารประเทศ การคมนาคม การค้า การศึกษา มีสถานที่สำคัญ ๆ เช่น พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

(วัดพระแก้ว) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มหาวิทยาลัย กระทรวง และเป็นเมืองที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ด้วย

๒) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เคยเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศไทย ถึง ๔๑๗ ปี มีพระเจ้าแผ่นดินถึง ๓๓ พระองค์ ตั้งอยู่ในที่ราบลุ่มทางภาคกลาง มีการทำนามากและเป็นเมืองที่มีโบราณสถานและโบราณวัตถุมาก

๓) จังหวัดสุโขทัย เคยเป็นเมืองหลวงเก่าของไทย สมัยแรกตั้งชาติไทย มีโบราณสถานและโบราณวัตถุมาก ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย มีแม่น้ำยมไหลผ่าน

๔) จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองสำคัญทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมทางบกในภาคนี้ เคยเป็นเมืองสำคัญในสมัยโบราณ มีปราสาทหินพิมาย ปราสาทวัดพนมวัน เป็นต้น

๕) จังหวัดเชียงใหม่ เคยเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งในสมัยโบราณ และมีพระเจ้าแผ่นดินปกครองต่างหาก จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองสำคัญทางภาคเหนือ เป็นศูนย์กลางการค้าขายทางภาคนี้ มีป่าเขาและลำธารสวยงาม เช่น ห้วยแก้ว และมีสถานที่สำคัญคือ พระธาตุคอกยสุเทพ นอกจากนี้ยังมีที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งสร้างไว้บนคอกยบวักห้า ซึ่งเรียกว่าพระตำหนักภูพิงศ์ราชนิเวศน์

๖) จังหวัดสงขลา อยู่ทางภาคใต้ทางฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย เป็นเมืองท่าสำคัญรองจากกรุงเทพฯ มีชายหาดสวยงาม คือหาดที่แหลมสมิหลา ทะเลสาบสงขลา น้ำตกโตนงาช้าง เป็นต้น

๗) จังหวัดภูเก็ต เป็นเกาะอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ทางภาคใต้ของประเทศไทย เคยเป็นเกาะสำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่เรียกว่าเกาะกลาง (ปัจจุบันเป็นอำเภอกลาง) จังหวัดนี้มีการขุดแร่ดีบุกมากที่สุดในประเทศไทย และมีสถานที่น่าเที่ยวหลายแห่ง เช่น หาดสุรินทร์ หาดราวี เกาะแก้วพิสดาร เป็นต้น (นอกจากนี้ อาจสอนจังหวัดอื่น ๆ ที่เห็นว่าสำคัญเพิ่มเติมอีกก็ได้)

๒. สินค้าออกและสินค้าเข้า

๑) สินค้าออก สินค้าออกคือผลผลิตต่างๆ ของประเทศที่มีมากพอและเหลือใช้พอที่จะส่งไปขายยังต่างประเทศได้ ทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อต้องการรักษาดุลย์การค้าอีกด้วย สินค้าที่ประเทศไทยส่งไปขายต่างประเทศได้แก่

- (๑) ข้าว
- (๒) ข้าวโพด
- (๓) ไม้สัก
- (๔) ถั่ว
- (๕) ยางพารา
- (๖) ปอ
- (๗) สัตว์
- (๘) และสินค้าอื่น ๆ

ประเทศที่ไทยส่งสินค้าไปขายคือ ประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ฮ่องกง อเมริกา และฟิลิปปินส์ ฯลฯ

๒) สินค้าเข้า

คือสินค้าต่างๆ ที่ต่างประเทศส่งมาขายในประเทศไทย หรือประเทศไทยส่งเข้ามาเอง ที่สำคัญได้แก่

- (๑) เครื่องใช้เบ็ดเตล็ดต่าง ๆ
- (๒) เครื่องจักรต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า
- (๓) เครื่องเคมีภัณฑ์
- (๔) เชื้อเพลิง
- (๕) อาหาร เครื่องดื่ม ยารักษาโรค
- (๖) ของตกแต่งเล่น
- (๗) ผ้าต่าง ๆ

สินค้าต่าง ๆ เหล่านี้ เราสั่งซื้อมากที่สุด คือ ประเทศญี่ปุ่น อเมริกา อังกฤษ ฮ่องกง เยอรมันตะวันตกและเนเธอร์แลนด์

๓. การคมนาคม

การคมนาคม คือเส้นทางติดต่อไปมาซึ่งกันและกันทั่ว ๆ ไป ประเทศไทย
เรามีการคมนาคม ๓ ทางด้วยกันคือ

๑) ทางบก มีถนนสายต่าง ๆ ติดต่อกันเกือบทั่วประเทศ ทั้งทางรถยนต์
และรถไฟ ดังนี้คือ

(๑) ทางรถยนต์ มีถนนสายสำคัญ ๆ ติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ เกือบทั่ว
ทุกจังหวัด ถนนสายสำคัญ ๆ ได้แก่

ก. ถนนพหลโยธิน เริ่มต้นจากกรุงเทพ ฯ ผ่านจังหวัดต่าง ๆ ไปสุด
เขตแดนที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นถนนสายสำคัญทางภาคเหนือ

ข. ถนนเพชรเกษม เริ่มต้นจากจังหวัดธนบุรี ผ่านจังหวัดต่าง ๆ ไป
สุดเขตแดนที่อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นเส้นทางสำคัญทาง
ภาคใต้

ค. ถนนสุขุมวิท เริ่มต้นจากกรุงเทพ ฯ ผ่านจังหวัดต่าง ๆ ไปถึง
จังหวัดตราด เป็นเส้นทางสำคัญทางภาคตะวันออก

ง. ถนนมิตรภาพ เริ่มต้นจากทางแยกกับถนนพหลโยธินในเขตอำเภอ
เมืองสระบุรี ผ่านจังหวัดต่าง ๆ ไปจนถึงจังหวัดหนองคาย

นอกจากถนนสายสำคัญ ๆ ทั้ง ๔ สายนี้แล้ว ยังมีถนนสายอื่น ๆ แยกไปสู่จังหวัด
และอำเภอต่าง ๆ ที่ถนนเหล่านี้ไม่ได้ผ่านอย่างทั่วถึง

(๒) ทางรถไฟ

ประเทศไทยเรามีรถไฟครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ เปิดเดินระหว่าง
กรุงเทพ ฯ กับจังหวัดนครราชสีมา (แต่เดินถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ก่อน เพราะทางสร้างใหม่ไม่เสร็จ) ปัจจุบันนี้เรามีทางรถไฟติดต่อกันหลาย
สาย สายที่ผ่านจังหวัดต่าง ๆ มากมีอยู่ ๓ สาย นอกนั้นเป็นสายสั้น ๆ คือ

ก. สายเหนือ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ ฯ (หัวลำโพง) ไปถึงชุมทางบ้านภาชี แล้วแยกไปทางภาคเหนือ ผ่านจังหวัดต่าง ๆ จนถึงจังหวัดเชียงใหม่

ข. สายใต้ จากสถานีกรุงเทพ ฯ หรือสถานีบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี ผ่านจังหวัดต่าง ๆ ไปสุดเขตไทยที่อำเภอสุโขทัย โกลก จังหวัดนราธิวาส

ค. สายตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มต้นจากสถานีกรุงเทพ ฯ ถึงชุมทางบ้านภาชี แล้วตรงไปทางสายตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านชุมทางแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จนถึงชุมทางถนนจิระ จังหวัดนครราชสีมา แล้วแยกไปจังหวัดหนองคายสายหนึ่ง อีกสายหนึ่งตรงไปยังจังหวัดอุบลราชธานี และจากแก่งคอยมีทางแยกไปจังหวัดหนองคายอีกสายหนึ่ง

๒) ทางน้ำ

มีเรือแล่นตามแม่น้ำลำคลองสายต่าง ๆ และมีเรือเดินทะเลที่สำคัญอยู่

๓ สาย คือ

ก. สายตะวันออก จากกรุงเทพ ฯ เลียบฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย จนถึงจังหวัดตราด

ข. สายตะวันตก จากกรุงเทพ ฯ เลียบฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย ผ่านจังหวัดแถบชายทะเลจนถึงจังหวัดสงขลา

ค. สายค่านมหาสมุทรอินเดีย มีเรือเดินทะเลติดต่อกันระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย แถบฝั่งมหาสมุทรอินเดียนัดต่อกันไปมาอยู่เสมอ

๓) ทางอากาศ

มีสายการบินของบริษัทเดินอากาศไทย บินติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ที่สำคัญและจังหวัดที่มีการคมนาคมไม่สะดวก เช่น

ก. สายเหนือ จากท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ (ดอนเมือง) ผ่านพิษณุโลก แพร่ ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย ถึงแม่ฮ่องสอน

ข. สายใต้ จากท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ ผ่านจังหวัดภูเก็ต สงขลา บัตตานี และบิ่นังในประเทศมาเลเซีย

ค. สายตะวันออกเฉียงเหนือ จากท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ ผ่าน นครราชสีมา อุบลราชธานี นครพนม สกลนคร อุดรธานี ขอนแก่น เลย และบางครั้งก็เลยไปถึงเวียงจันทน์

๔. การอาชีพ

ประชาชนในประเทศไทยประกอบอาชีพต่างๆ กัน ทั้งขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ และภูมิอากาศที่จะอำนวยให้ ซึ่งส่วนใหญ่อีกประกอบอาชีพคล้าย ๆ กัน เกือบทุก ๆ ภาค ดังนี้

ก. ภาคกลาง ได้แก่บริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ น้ำท่วมถึง ภาคนี้จึงมีการทำนามากที่สุด นอกจากการทำนาแล้วยังมีการทำสวนอีก เช่น สวนส้มเขียวหวาน (ตำบลบางมด ธนบุรี) สวนทุเรียน (จังหวัดนนทบุรี) สวนส้มโอ (นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม) และอื่น ๆ อีก เช่น การเลี้ยงเบ็ด ไก่ และหมู เป็นต้น

ข. ภาคเหนือ พื้นที่เป็นที่สูง ประกอบไปด้วยภูเขาและป่าไม้มาก ภาคนี้จึงมีการทำป่าไม้เป็นอาชีพสำคัญ รองลงไปก็คือการทำนา ทำสวนผลไม้ เช่น ลำไย (จังหวัดเชียงใหม่) มังคุด ละคร และส้มเขียวหวาน (เพชรบูรณ์) และมีการเลี้ยงสัตว์บ้างเล็กน้อย

ค. ภาคใต้ พื้นที่เป็นแหลมยื่นไปในทะเล และมีพื้ดินเขาสูงเป็นส่วนใหญ่ พืชพรรณแถบไทยกับพม่า มีแม่น้ำลำธารสายสั้น ๆ อากาศอบอุ่นเย็นสบาย ภาคนี้มีการทำสวนยางพารากันมาก โดยเฉพาะทางจังหวัดภาคใต้ คือ สตูล ยะลา บัตตานี และนราธิวาส นอกจากนั้นมีการทำเหมืองแร่ดีบุกมาก (จังหวัดภูเก็ต) มีมะพร้าวพันธุ์ดี ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย)

ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่เป็นที่ราบสูง พื้นดินแห้งแล้ง เป็นดินปนทราย มีหญ้าและป่าละเมาะมาก ภาคนี้จึงมีการเลี้ยงสัตว์ และ

ทำไว้มาก แต่อาชีพที่ทำกันมากได้แก่การทำนา สัตว์เลี้ยงก็มี วัว ควาย หมู เป็ด และ ไก่

จ. ภาคตะวันออก ภาคนี้ส่วนใหญ่อยู่ติดชายทะเล นอกจากการทำนา ทำสวนยางพารา สวนเงาะ สวนทุเรียน (จังหวัดจันทบุรี) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมงทางทะเล

ส่วนอาชีพทางด้านการค้าขายนั้น มีอยู่ทั่ว ๆ ไปทุกจังหวัด มากหรือน้อยแล้วแต่ความเจริญของท้องถิ่นในจังหวัดนั้น ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้นำแผนที่ประเทศไทย แสดงจังหวัดต่าง ๆ ให้นักศึกษาดู และอธิบายประกอบว่า จังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในภาคไหน
๒. ให้นำแผนที่แสดงการคมนาคมภายในประเทศ และแผนที่ที่แสดงพืชผลต่าง ๆ มาให้ดู พร้อมอธิบายประกอบ
๓. หามาภาพเกี่ยวกับสินค้าต่าง ๆ หรือเอกสารที่แสดงจำนวนปริมาณสินค้าเข้าและออกให้นักศึกษาสังเกตความแตกต่างของรายได้ของประเทศไทยกับต่างประเทศ
๔. ให้นักศึกษารวบรวมภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทเรียนเก็บสะสมไว้ เมื่อได้จำนวนมากพอแล้ว เลือกรูปต่าง ๆ ทำเป็นสมุดภาพ โดยครูกำหนดเรื่องสมุดภาพให้ทำ
๕. ครูและนักศึกษาช่วยกันทำแผนภูมิประกอบเรื่องแต่ละเรื่อง
๖. พานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ แล้วให้กลับมาเล่าความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้พบเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง

อุปกรณ์

๑. แผนที่ประเทศไทยแสดงสิ่งต่าง ๆ
๒. สมุดภาพหรือภาพต่าง ๆ
๓. เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทเรียน
๔. หุ่นจำลองหรือของจริง

๒. ประเทศใกล้เคียงโดยสังเขป

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักประเทศเพื่อนบ้าน
๒. เพื่อให้รู้จักสภาพภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศของประเทศเพื่อนบ้าน
๓. เพื่อให้รู้จักลักษณะการปกครอง ระเบียบประเพณี การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย
๔. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักสนใจและรวบรวมข่าวตลอดจนเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของประเทศนั้น ๆ
๕. เพื่อให้มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศต่อประเทศ

๕ ๔ ๔ เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ประเทศลาว
๒. ประเทศกัมพูชา
๓. ประเทศเวียดนาม
๔. ประเทศพม่า
๕. ประเทศมาเลเซีย
๖. ประเทศจีน
๗. ประเทศญี่ปุ่น

๔ ๔ ๔ รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

ประเทศลาว

๑. ๑๕ ที่ตั้ง

ประเทศลาวตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง หรืออยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ ๘๘,๐๐๐ ตารางไมล์ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาและที่ราบสูง มีที่ราบบ้างตามริมแม่น้ำโขง

๒. พลเมือง

พลเมืองของลาวมีรูปร่างลักษณะคล้ายกันกับคนไทย ภาษาพูดก็อยู่ในตระกูลเดียวกัน ซึ่งพอจะเข้าใจภาษาพูดกันได้ นอกจากนี้พลเมืองส่วนใหญ่ยังนับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และมีขนบธรรมเนียมประเพณีเช่นเดียวกับคนไทย

๓. การทำมาหากิน

พลเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเพาะปลูก เช่น ทำนา ทำไร่ ทำป่าไม้ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน ลาวส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศได้แก่ ไม้สัก ยาสูบ ครั่ง และกำยาน ส่วนสินค้าเข้าได้แก่อาหารเค็ม ยารักษาโรค ข้าว เครื่องก่อสร้าง และน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ จากประเทศไทย หรือส่งผ่านประเทศไทย

๔. เมืองหลวง

เวียงจันทน์เป็นเมืองหลวง มีสถานที่ทำการของรัฐบาล ตลอดจนสถานทูตของชาติต่าง ๆ ในเมืองนี้ แต่พระเจ้าแผ่นดินของลาวประทับอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง

๕. การปกครอง

มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เช่นเดียวกับประเทศไทย

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย

มีการคมนาคมติดต่อกับประเทศไทยทางจังหวัดชายแดนไทยกับลาว โดยลงเรือข้ามแม่น้ำโขงไปมาหากันเป็นประจำ

นอกจากทางน้ำแล้วยังติดต่อกันได้ทางอากาศอีก โดยการโดยสารเครื่องบิน จากดอนเมืองไปยังเวียงจันทน์

ประเทศกัมพูชา

๑. ที่ตั้ง อยู่ทางตะวันออกของประเทศไทย ได้ประเทศลาวลงไป มีเนื้อที่ประมาณ ๖๘,๘๖๐ ตารางไมล์ พื้นที่ตอนเหนือของประเทศเป็นที่สูง และมีพืชเขาปกคลุม

ไปด้วยน้ำ ตอนกลางในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงเป็นที่ราบลุ่มอันกว้างใหญ่ มีทะเลสาบใหญ่ ส่วนทางใต้เป็นที่ราบสูง และมีพืชชาติตโตมาจากทางเหนือ

๒. พลเมือง พลเมืองของกัมพูชามีรูปร่างลักษณะคล้ายคนไทยมาก เนื่องจากกัมพูชากับไทยมีความสัมพันธ์กันมานาน คนไทยจึงเข้าไปประกอบอยู่ในแคว้นต่าง ๆ ของกัมพูชา แต่เชื้อชาติเดิมของกัมพูชานี้อยู่ในตระกูล มอญ - เขมร

นอกจากนี้ประชาชนยังนับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายกับไทย

๓. การทำมาหากิน พลเมืองประกอบอาชีพทางการเพาะปลูก เช่น ข้าว ฝ้าย ยาสูบ ข้าวโพด เครื่องเทศ ไม้ และมีการทำการประมงน้ำจืด เนื่องจากกัมพูชามีทะเลสาบใหญ่และมีปลาชุกชุม มีการทำการประมงตามชายฝั่งทะเล และการทำเหมืองแร่ มีการทำอุตสาหกรรมอยู่บ้าง แต่ไม่เจริญมากนัก

๔. เมืองหลวง พนมเปญเป็นเมืองหลวงตั้งอยู่บนทะเลสาบเขมร พระเจ้าแผ่นดินของกัมพูชาประทับอยู่ที่เมืองนี้

๕. การปกครอง กัมพูชามีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีพระเจ้าแผ่นดินเป็นประมุข เช่นเดียวกับประเทศไทย

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย เริ่มมีการคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย ๓ ทาง คือ ทางบก มีทางรถยนต์และรถไฟติดต่อกันทางชายแดนไทยกับเขมร ทางน้ำ มีเรือเดินทะเลติดต่อกับชายฝั่งทะเลเขมร และทางอากาศมีเครื่องบินรับส่งผู้โดยสารจากไทยกับกัมพูชา

ประเทศเวียดนาม

๑. ที่ตั้ง อยู่ทางคาบสมุทรอินโดจีนทางทิศตะวันออก ภูมิประเทศทางด้านเหนือเป็นที่ราบสูง มีภูเขามาก ตอนกลางเป็นที่ราบแคบ ๆ ยาวไปตามฝั่งทะเล ตอนใต้เป็นที่ราบต่ำกว้างขวาง มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ทำให้เป็นประโยชน์แก่การเพาะปลูกมาก

๒. พลเมือง มีลักษณะคล้ายคลึงกับคนจีน เวียดนามนับถือพุทธศาสนาทัฬหิ
มหายาน

๓. การทำมาหากิน เนื่องจากอยู่ในเขตมรสุมเช่นเดียวกับไทย จึงมีการปลูก
ข้าวเจ้าเกือบทั่วประเทศ และมีพืชอื่น ๆ อีก เช่น ข้าวโพด ยาสูบ กาแฟ ใบชา ฝ้าย
มะพร้าว มีการเลี้ยงสัตว์ซึ่งทำเป็นอาชีพอย่างกว้างขวาง และการทำเหมืองแร่อีกมาก เช่น
เหมืองแร่ดีบุก เหมืองเหล็ก เหมืองทองแดง และเหมืองถ่านหิน เป็นต้น

๔. เมืองหลวง เวียดนามแบ่งเมืองหลวงออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายเหนือ เรียก
ว่าเวียดนามเหนือ หรือเวียตมินห์ มีเมือง ฮานอย เป็นเมืองหลวง อีกฝ่ายหนึ่งคือ ฝ่ายใต้
เรียกว่าเวียดนามใต้ มีเมือง ไซ่ง่อน เป็นเมืองหลวง

๕. การปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่ายเช่นเดียวกัน คือ เวียตมินห์
ปกครองตามระบอบลัทธิคอมมิวนิสต์ ส่วนเวียดนามใต้ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทาง คือ

ทางบก โดยทางรถไฟ หรือรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปถึงอรัญประเทศ
ผ่านเขากัมพูชาแล้วจึงไปเมืองไซ่ง่อนโดยทางรถยนต์ (ปัจจุบันไปไม่ได้)

ทางน้ำ จากท่าเรือกรุงเทพฯ มีเรือเดินทะเลไปเวียดนาม อย่างน้อย
ทุกสัปดาห์

ทางอากาศ มีสายการบินผ่านกรุงเทพฯ ไปเวียดนามทุกวัน

ประเทศพม่า

๑. ที่ตั้ง ประเทศพม่าตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ
๒๖๑,๖๑๐ ตารางไมล์ มีเนินสูงและภูเขามาก มีที่ราบอยู่ในภาคกลาง มีแม่น้ำสำคัญ
หลายสาย เช่น แม่น้ำอิรวดี แม่น้ำสะโตง และแม่น้ำสาละวิน

๒. พลเมือง พม่าเป็นชนชาติผิวเหลืองเช่นเดียวกับคนไทย และมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน คือพมานับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติเช่นเดียวกับคนไทย

๓. การทำมาหากิน มีการเพาะปลูกเช่น ข้าว ฝ้าย ยาสูบ ข้าวโพด ยางพารา ไม้สัก และมีการขุดแร่ ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม พลอย เงิน ทองแดง ดีบุก ทับทิม เหล็ก ตะกั่ว

สินค้าออก ที่สำคัญได้แก่ข้าว น้ำมันปิโตรเลียม ไม้สัก ฝ้าย ตะกั่ว ดีบุก ยางพารา หยก ครั่ง ยาสูบ

สินค้าเข้า มีเครื่องนุ่งห่ม เครื่องเหล็ก เครื่องจักร และแป้งสาลี

๔. เมืองหลวง ย่างกุ้งเป็นเมืองหลวงและเป็นเมืองท่าที่สำคัญ และมีเจดีย์ชเวดากอง ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า นับว่าเป็นปูชนียสถานทั้งดงามมาก

๕. การปกครอง ประเทศพม่ามีการปกครองแบบสหภาพเรียกว่า สหภาพพม่า มีการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทางคือ

ทางบก มีการติดต่อกันทางชายแดนของไทยกับพม่า

ทางน้ำ มีเรือเดินทะเลติดต่อกันทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย

ทางอากาศ มีเรือเดินอากาศจากดอนเมือง ไปยังย่างกุ้ง มีสายการบินหลายสายบินผ่าน

ประเทศมาเลเซีย

๑. ที่ตั้ง ประเทศมาเลเซีย อยู่ทางทิศใต้ของประเทศไทย เป็นแหลมยื่นออกไปในมหาสมุทร มีพื้นที่ประมาณ ๑๓๐,๖๐๔ ตารางไมล์ ตอนกลางเป็นที่ราบสูง มีภูเขาใหญ่เป็นทิวยาวติดต่อกัน สามในสี่ส่วนของพื้นที่เป็นป่า เขา และบึงชายฝั่งทะเลทางตะวันตกและทางทิศเหนือเป็นที่ราบ

๒. พลเมือง พลเมืองส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู นับถือศาสนาอิสลาม เช่นเดียวกับพลเมืองส่วนใหญ่ทางภาคใต้ของประเทศไทย

๓. การทำมาหากิน พลเมืองส่วนใหญ่ทำการเพาะปลูก ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ ทำการประมง ชุกแร่ดีบุก การทำป่าไม้ และการอุตสาหกรรม มาเลเซียมีการชุกแร่ดีบุกมากที่สุดในโลก

๔. เมืองหลวง กัวลาลัมเปอร์ เป็นเมืองหลวงของสหพันธรัฐมาเลเซียอยู่ในรัฐสะลังงอ และเป็นเมืองที่สำคัญของประเทศด้วย

๕. การปกครอง สหพันธมาเลเซียแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๔ รัฐ การปกครองแบบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้งพระเจ้านัดินแต่ละรัฐเป็นประมุขของประเทศ

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๓ ทางคือ

ทางบก มีทางรถยนต์และทางรถไฟติดต่อไปมาถึงกันทางจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

ทางน้ำ มีเรือเดินทะเลตามหัวเมืองชายฝั่งทะเลของไทยทางท่าเรือไทยและมหาสมุทรอินเดียเป็นประจำตลอดปี

ทางอากาศ มีสายการบินไทยและสายการบินมาเลเซียและสายการบินอื่นๆ ผ่านกรุงเทพ ฯ และมาเลเซียทุกวัน

ประเทศจีน

๑. ที่ตั้ง ประเทศจีนตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของทวีปเอเชีย เป็นประเทศที่มีความเจริญมากกว่า ๕,๐๐๐ ปีแล้ว มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๓๑๔,๖๙๗ ตารางไมล์ ภาคเหนือเป็นที่สูงประกอบไปด้วยภูเขาสูง ภาคกลางมีที่ราบกว้างใหญ่ที่มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ฝนตกชุก ภาคใต้เป็นที่ราบสูงและภูเขาที่มีที่ราบบ้างตามริมฝั่งแม่น้ำ

๒. พลเมือง จีนเป็นชนชาติผิวเหลืองเช่นเดียวกับไทย มีภาษาพูดในกลุ่มภาษาเดียวกัน คือพูดภาษากำไท และนับถือพุทธศาสนาประจำชาติเช่นเดียวกัน แต่จีนนับถือลัทธิขงจื้อ

๓. การทำมาหากิน มีการเพาะปลูก ได้แก่ข้าวเจ้า ข้าวสาลี ข้าวฟ่าง ผัก
อ้อย ชาก ยาสูบ ใบชา ผลไม้มีการทำป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ มีการเลี้ยงไหมมากที่สุด
ในโลก การหัตถกรรม และการค้าขาย

สินค้าออก คือไหม ชา ถ้วยชาม หนังสือ

สินค้าเข้า ได้แก่ฝ้ายดิบ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเหล็ก เครื่องจักร น้ำมัน
น้ำตาล และผลไม้

๔. เมืองหลวง มี ๒ เมืองคือ สาธารณรัฐ แห่งประชาชนจีน หรือเรียกว่า
“จีนคอมมิวนิสต์” มีเมืองปักกิ่ง (เป่ย์จิง) เป็นเมืองหลวง อีกพวกหนึ่งคือจีนคณะชาติ
อยู่บนเกาะไต้หวัน ซึ่งเป็นเกาะในทะเลจีนมีเนื้อที่ประมาณ ๑๓,๘๕๐ ตารางไมล์ มีเมือง
ไทเปเป็นเมืองหลวง

๕. การปกครอง จีนคอมมิวนิสต์ หรือเรียกว่าจีนบนแผ่นดินใหญ่ ปกครอง
ตามระบอบคอมมิวนิสต์ ส่วนจีนคณะชาติปกครองแบบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดี
เป็นประมุข

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศไทย มี ๒ ทางคือ

ทางน้ำ มีเรือเดินทะเลของสายการเดินเรือต่าง ๆ ติดต่อกันไปมา

ทางอากาศ มีเครื่องบินของสายการบินต่าง ๆ หลายสายบินผ่าน ๒ ประเทศนี้

* ประเทศไทยมีการติดต่อกับประเทศจีนคณะชาติเท่านั้น

ประเทศญี่ปุ่น

๑. ที่ตั้ง ประเทศญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางด้านตะวันออก
เฉียงเหนือของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยหมู่เกาะใหญ่น้อยหลายร้อยเกาะ (ประมาณ ๔,๐๐๐
เกาะ) มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ประเทศญี่ปุ่นมีภูเขามาก ทั้งภูเขา
ไฟและภูเขาธรรมดา ภูเขาไฟที่ดับแล้วคือภูเขาไฟฟูจิยามา เป็นภูเขาที่สวยงามมากและมี
ชื่อเสียงของญี่ปุ่น มีแม่น้ำสายสั้น ๆ ไหลเขี้ยวกราก ส่วนที่ราบมีน้อย และมีกระแสน้ำ

ไหลผ่าน ๒ สายคือ กระแสน้ำอุณหภูมิลดลง ไหลผ่านทางภาคตะวันออก ส่วนทางภาคตะวันตกมีกระแสน้ำเย็นโอยาริโวลไหลผ่าน

๒. พลเมือง พลเมืองส่วนใหญ่เป็นเผ่าม้งโกเลีย มีความเฉลียวฉลาดและอดทน ญี่บุ่นมีพลเมืองประมาณ ๘๐ ล้านคน พลเมืองนับถือพุทธศาสนาลัทธิหินยาน

๓. การทำมาหากิน มีการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ญี่บุ่นเลี้ยงไหมมากรองจากจีน และทำการประมง ทำการจับปลาได้มากที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังมีการอุตสาหกรรมใหญ่ๆ เช่น โรงงานทำรถยนต์ ตู้ต่อเรือและอื่นๆ อีกมาก

สินค้าออก ที่สำคัญได้แก่เครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า ผ้าต่างๆ และของเล่น

สินค้าเข้า ที่สำคัญได้แก่ข้าว ผ้ายดิบ ไม้ ถ่านหิน น้ำตาลทราย หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๔. เมืองหลวง โตเกียวเป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บนเกาะฮอนชู เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดและมีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดของญี่บุ่น

๕. การคมนาคม ญี่บุ่นมีการปกครองแบบประชาธิปไตยเช่นเดียวกับประเทศไทย และมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๖. การคมนาคมติดต่อกับประเทศ มี ๒ ทางคือ

ทางน้ำ โดยเรือเดินสมุทร

ทางอากาศ โดยเครื่องบินของสายการบินต่างๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครุณำแผนที่ประเทศต่างๆ ตามหัวข้อที่จะสอนมาแสดงให้นักศึกษาดู
๒. ครุณำแผนที่ที่แสดงภูมิประเทศ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มาให้ผู้เรียนได้สังเกตข้อเท็จจริง
๓. ครุณำแผนที่ประเทศต่างๆ เกี่ยวกับการคมนาคมภายในประเทศ หรือนำแผนที่โลก มาแสดงให้นักศึกษาดู

๔. หาภาพเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี สินค้าต่าง ๆ และสิ่งอื่น ๆ รวบรวมไว้ เพื่อเป็นสมุดภาพ
๕. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

อุปกรณ์

๑. แผนที่ประเทศต่าง ๆ
๒. แผนที่โลกหรือลูกโลก
๓. หุ่นจำลอง หรือของจริง
๔. ภาพโปสเตอร์
๕. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๖. เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับบทเรียน
๗. สมุดภาพหรือภาพพลิก

ประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยสมัยต่าง ๆ
๒. เพื่อให้ทราบเรื่องประวัติบุคคลสำคัญในสมัยต่าง ๆ
๓. เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยจนกระทั่งปัจจุบัน
๔. เพื่อให้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับสงครามมหาเอเชียบูรพา
๕. เพื่อให้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาติไทย หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. บุคคลสำคัญของชาติไทย
๒. การปกครองก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยสังเขป
๓. การปกครองสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองจนกระทั่งปัจจุบัน
๔. สงครามมหาเอเชียบูรพา
๕. ไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
(ทั้งนี้ให้รู้โดยสังเขป)

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. บุคคลสำคัญของชาติ
 - ๑) พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
 - ๒) พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
 - ๓) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ๔) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

- ๕) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- ๖) ท้าวสุรนารี
- ๗) สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

เป็นหัวหน้าคนไทย เกือบพ่อขุนบางกลางท่าว เป็นเจ้าเมืองบางยาง ได้ร่วมกันกับพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด ยกกองทัพไปตีขอม ที่ปกครองอยู่ที่เมืองสุโขทัยได้ กิ่งเมืองสุโขทัยเป็นราชธานี ราว พ.ศ. ๑๘๐๐ ประชาชนชาวไทยยกพ่อขุนบางกลางท่าวขึ้นเป็น พระเจ้าแผ่นดิน พระองค์แรก ของ กรุงสุโขทัย ทรงพระนามว่า “พระเจ้าศรีอินทราทิตย์”

พ่อขุนรามคำแหง

ทรงเป็นโอรสองค์ที่ ๓ ของพระเจ้าศรีอินทราทิตย์ และเป็นพระเจ้าแผ่นดินองค์ที่ ๓ ของกรุงสุโขทัย

พ่อขุนรามคำแหงทรงเป็นนักรบที่สามารถกล้าหาญ ทรงขยายอาณาจักรไปได้กว้างขวาง และทรงปกครองบ้านเมืองอย่างพ่อกับลูก จึงทำให้ทุกคนในสมัยสุโขทัยมีความสุข พ่อขุนรามคำแหงทรงคิดอักษรไทยให้เราใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๘๒๖ และทรงรับพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติซึ่งเรานับถือสืบต่อกันมาจนกระทั่งทุกวันนี้

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ทรงเป็นโอรสของพระมหาธรรมราชาธิราช กับพระวิสุทธิกษัตริย์ ซึ่งทรงเป็นพระราชบิดาของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ และสมเด็จพระสุริโยทัย เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก พ.ศ. ๒๑๑๒ พระองค์มีพระชนมายุได้ ๘ พรรษา พระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์พม่าขอไปอยู่เมืองหงสาวดี เป็นเวลา ๖ ปี และเมื่อกลับมาแล้ว ได้ทรงรวบรวมกำลังทหารจนพอเพียง จึงประกาศอิสรภาพเมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๗ และต่อมาได้กระทำสงครามยุทธหัตถีกับสมเด็จพระมหาอุปราช เมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๕ ได้รับชัยชนะ ทำให้กรุงศรีอยุธยาปราศจากข้าศึกมาเป็นเวลานาน

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าปราสาททอง ได้เสวยราชย์เมื่อพระชนมพรรษา ๒๕ พรรษา ในรัชกาลนี้เราถือเป็นสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเจริญรุ่งเรืองที่สุด เพราะพระองค์ทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง การศึกษา ทรงทำไมตรีกับต่างประเทศ ทรงทำการค้าขายกับต่างประเทศ ทำให้กรุงศรีอยุธยาเจริญรุ่งเรืองตลอดรัชสมัยของพระองค์ และบ้านเมืองอยู่ด้วยความสงบสุข

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

เป็นพระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรกในราชวงศ์จักรี เป็นกษัตริย์ที่ทรงตั้งกรุงเทพ ฯ ขึ้นเป็นเมืองหลวง

เมื่อทรงเสวยราชย์แล้ว ทรงโปรดให้มีการฟื้นฟูพระราชพิธีต่างๆ ที่เคยมีเมื่อครั้งกรุงเก่า โปรดให้ตั้งคณะสงฆ์ขึ้นชำระพระไตรปิฎก และฟื้นฟูศิลปกรรม วัฒนธรรมของชาติต่อมา และทรงขยายราชอาณาจักรออกไปอย่างกว้างขวาง

ท้าวสุรนารี

นามเดิมท่านชื่อ โม เป็นภรรยาพระปลัดเมืองนครราชสีมา ในสมัยรัชกาลที่ ๓ พ.ศ. ๒๓๖๘ เจ้าอนุเมืองเวียงจันทน์เป็นขบถก่อกบฏไทย เข้ามายึดเอาเมืองนครราชสีมาไว้ แล้วกวาดต้อนผู้คนเอาไปเมืองเวียงจันทน์ ขณะนั้นพระปลัดไม่อยู่ เมื่อกองทัพยกมาถึงทุ่งสัมฤทธิ์ คุณหญิงโมก็นำพรรคพวกต่อสู้กับทัพลาว จนได้รับชัยชนะ รัชกาลที่ ๓ ทรงทราบข่าวจึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้คุณหญิงโม เป็นท้าวสุรนารี และมีรูปปั้นตั้งอยู่ที่ประตูชุมพลเมืองนครราชสีมาอยู่ทุกวันนี้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงเป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี พระนามเดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ เสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๑ เหตุการณ์ที่สำคัญในรัชกาลของพระองค์มีดังนี้

๑. ทรงทำการเลิกทาส ใน พ.ศ. ๒๔๑๖
๒. ทรงสร้างโทรเลขสำเร็จใน พ.ศ. ๒๔๑๖ ซึ่งค้างมาแต่ครั้งรัชกาลที่ ๔
๓. ทรงทำแผนที่เมืองไทยเสร็จใน พ.ศ. ๒๔๑๘
๔. ทรงตั้งการไปรษณีย์สำเร็จใน พ.ศ. ๒๔๒๔
๕. ทรงจัดให้มีโทรศัพท์ใช้ใน พ.ศ. ๒๔๒๔
๖. ทรงจัดสร้างทางรถไฟสายแรก กรุงเทพฯ-อยุธยา ใน พ.ศ. ๒๔๓๐

นอกจากนี้พระองค์ยังทรงจัดให้มีการไฟฟ้า การประปา ชุมนอน ทำสะพานอีกมากมาย ทรงประพาสเยี่ยมเยียนราษฎรอยู่เป็นนิจ จึงทรงเป็นที่เคารพของราษฎรทั่ว ๆ ไป จนพากันถวายพระนามว่า “พระปิยมหาราชเจ้า”

๒. การปกครองก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕

การปกครองแบบโบราณ

ในสมัยกรุงสุโขทัย รัชกาลของพระเจ้ารามคำแหง มีการปกครองอย่างบิดาปกครองบุตร ถือหลักการปกครองประเทศเป็นสำคัญ พระเจ้าแผ่นดิน ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพในยามเกิดสงคราม แต่ถ้ายามปกติ ก็บังคับบัญชาอย่างพลเรือน

สมัยกรุงศรีอยุธยาได้เปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ โดยเอาแบบขอมและแบบสุโขทัยมารวมกัน จัดการปกครองเป็น ๔ ส่วน เรียกว่า “จตุสดมภ์” คือ เวียง วัง คลัง นา

ต่อมาในรัชกาลพระบรมไตรโลกนาถ ได้แก้ไขวิธีการปกครองใหม่ โดยแยกออกเป็น ๒ แผนก คือ

การทหาร มีสมุหนกเลาใหม่เป็นหัวหน้าที่วราชอาณาจักร

พลเรือน มีสมุหนายกเป็นหัวหน้าที่วราชอาณาจักร และมีเสนาบดีขึ้นรองลงมาอีก ๔ ตำแหน่ง เรียกว่า “จตุสดมภ์” แต่เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า

เวียง	เปลี่ยนเป็น	นครบาล
วัง	„	ธรรมารักษ์
คลัง	„	โกษาธิบดี
นา	„	เกษตรราชการ

การปกครองแบบนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอมา อำนาจสูงสุดเป็นของพระเจ้าแผ่นดินแต่พระองค์เดียว

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ก็อาศัยการปกครองแบบอยุธยาตอนปลาย มาใช้ จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยแบ่งออกเป็นกระทรวงต่าง ๆ ถึง ๑๐ กระทรวง ส่วนการปกครองส่วนภูมิภาคก็รวมหัวเมืองเข้าเป็นมณฑล เพื่อให้สะดวกแก่การปกครอง แต่ทั้งนี้พระเจ้าแผ่นดินก็มีอำนาจสิทธิ์ขาดแต่พระองค์เดียว เราจึงเรียกการปกครองแบบนี้ว่า “แบบราชาธิปไตย” หรือแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งมื้อมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ จึงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นแบบประชาธิปไตย

๓. การปกครองสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองจนกระทั่งปัจจุบัน

สาเหตุ การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอย่างในปัจจุบันนี้ เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ (รัชกาลที่ ๗) อยู่ก่อนแล้ว แต่พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ส่วนมากไม่ทรงเห็นชอบด้วย ประจวบกับการเงินของประเทศอยู่ในฐานะทรุดโทรม และโลกกำลังประสบภัยพิบัติ เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ ทหารไม่สามารถแก้ไขให้สภาพดีขึ้นได้ จึงมีผู้คนเกิดขึ้นว่า ถึงเวลาอันควรแล้วที่ราษฎรจะได้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ คณะราษฎรซึ่งประกอบด้วยทหารบก เรือ พลเรือนและพ่อค้า จึงร่วมมือกัน ยึดการปกครอง เพื่อเปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงยินยอมและพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวให้เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ และได้พระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม

๒๔๗๕ นับเป็นการเริ่มแรกที่ประเทศไทยมีการปกครองแบบ “ประชาธิปไตย” โดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ใต้กฎหมาย

หลัก ๖ ประการ

หลังจากคณะราษฎร ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ได้ประกาศหลัก ๖ ประการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชาติให้เจริญสืบไป ดังนี้คือ

๑. จะต้องรักษาความเป็นเอกราชของประเทศให้มั่นคง
๒. จะต้องรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ
๓. จะทำนุบำรุงความสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ
๔. ให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน
๕. ให้ราษฎรมีเสรีภาพ อิสระภาพ
๖. ให้การศึกษาแก่ราษฎร อย่างเต็มที่

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง

เมื่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเรียบร้อยแล้ว ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญหลายต่อหลายครั้ง เพื่อความเหมาะสมกับบ้านเมือง จนกระทั่งมีการปฏิวัติอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

๔. สงครามมหาเอเชียบูรพา

สงครามมหาเอเชียบูรพา เป็นสงครามใหญ่ ที่ประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย ตะวันออกกระทบกระเทือนและได้เข้าร่วมในการสงคราม ซึ่งเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๘

มูลเหตุของสงคราม มูลเหตุของการสงครามครั้งนี้ เนื่องมาจากญี่ปุ่นได้รับความกระทบกระเทือนจาก

๑. พลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมาก
๒. ต้องการหาแผ่นดินเพื่อขยายพลเมือง

๓. ถูกบีบบังคับในการที่จะขยายพลเมืองและเศรษฐกิจ

๔. ญี่ปุ่นต้องการขยายอำนาจรวมประเทศต่าง ๆ ในเอเชียเข้าด้วยกัน หรือที่เรียกกันว่า “ร่วมวงไพบูลย์”

ด้วยเหตุนี้เอง ญี่ปุ่นจึงเป็นผู้จุดชนวนสงครามขึ้นในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ จึงเรียกสงครามนี้ว่าสงครามมหาเอเชียบูรพา เพราะการสงครามนี้แผ่กว้างขยายออกไปเกือบทุกภูมิภาคในแถบนี้

การสงคราม เมื่อประกาศสงครามแล้ว ญี่ปุ่นบุกตลุยไปทั่วบริเวณเอเชียตะวันออก ก็ได้หมู่เกาะต่าง ๆ เช่น เกาะกวม เกาะเวก เกาะชองกง แล้วยกทัพเข้าประเทศไทย และขอผ่านเมืองไทยเพื่อยกกองทัพไปตีมลายู สิงคโปร์ พม่า ฟิลิปปินส์ ชวา และอินเดี๋ย ทั้งการสงครามแผ่ไปอย่างรวดเร็ว เพราะญี่ปุ่นได้เตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดี

การสงครามได้ลุกลามไปใหญ่โต ในตอนท้ายของสงคราม อเมริกาประกาศสงครามกับญี่ปุ่น โดยร่วมกับอังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และจีน ตีกระหนาบญี่ปุ่น และนำลูกระเบิดปรมาณูไปทิ้งที่เมืองฮิโรชิมา และเมืองนางาซากิของญี่ปุ่น ๒ ลูก ญี่ปุ่นก็ยอมแพ้สงคราม

ผลของสงคราม

เมื่อญี่ปุ่นลงนามยอมแพ้แล้ว ประเทศต่าง ๆ ที่ถูกยึดครองต่างก็เป็นอิสระ แต่ประเทศไทยซึ่งเข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่น ได้รับความเห็นใจจากสัมพันธมิตร โดยถือการประกาศสงครามของไทยร่วมกับญี่ปุ่นว่าเป็น “โมฆะ” และไม่มีพันธะทางสงครามร่วมกับญี่ปุ่นแต่อย่างใด

๕. ไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

เมื่อสงครามสงบแล้ว ไทยประกาศว่าการสงครามที่ประกาศไปนั้นเป็นโมฆะ แต่ไทยก็ได้รับผลเสียหายจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ มากเหมือนกัน เนื่องจากถูกเครื่องบินของฝ่ายสัมพันธมิตร โจมตีทิ้งระเบิดทำลายทางคมนาคม และเมืองใหญ่ ๆ บางเมืองที่มีกำลังทหารญี่ปุ่นตั้งอยู่

การคลังของประเทศได้รับความกระทบกระเทือนมาก ค่าของเงินต่ำลง เนื่องจากรัฐบาลต้องออกธนบัตรหมุนเวียนภายในประเทศมากขึ้นกว่าเดิม ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันต่ำลง ศีลธรรมและจรรยาก็เสื่อมโทรมลงเป็นเงาตามตัว นอกจากนี้ไทยยังต้องคืนดินแดนบางส่วนให้แก่สัมพันธมิตรตามกฎบัตรแอตแลนติกด้วย

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาประเทศ เกือบทุก ๆ ด้าน เช่น การศึกษา มีสถานศึกษาถึงขั้นอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น ทั้งของทางราชการและของเอกชน รัฐได้ขยายงานการศึกษาออกไปสู่หัวเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับและวางรากฐานให้ประชาชนมีความรู้สูงขึ้น

ในทางเศรษฐกิจ รัฐพยายามปรับปรุงการกลีกรรรม การอุตสาหกรรม ให้มีผลิตผลเพิ่มมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เอกชนลงทุนมากขึ้น จัดตั้งหน่วยงาน เช่นการไฟฟ้า การคมนาคม ให้สะดวกรวดเร็วในการขนส่ง เพื่อช่วยให้กิจการต่าง ๆ ขยายตัวได้ทันเวลา ในอนาคตข้างหน้าต่อไป

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน เช่น ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับบุคคล และการกระทำของบุคคลนั้นมาประกอบบทเรียน

๒. ครูจัดทำแผนภูมิเกี่ยวกับการปกครองในสมัยโบราณกับสมัยปัจจุบัน ให้นักศึกษาเห็นความแตกต่างของการปกครองในสมัยนั้น ๆ

๓. ให้นักศึกษารวบรวมภาพหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออื่น ๆ ไว้ เพื่อทำเป็นสมุดภาพหรือภาพพลิก

๔. ครูจัดป้ายนิทรรศการแสดงเหตุการณ์หรือเรื่องราวตามหัวข้อเรื่องที่สอนไว้ล่วงหน้าหรือหลังจากสอนแล้ว

๕. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการทราบ

๖. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุป แล้วจดลงสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพบุคคลสำคัญของไทยสมัยต่าง ๆ
๒. ภาพแสดงพระราชกรณียกิจหรือวีระกรรมของบุคคลสำคัญ ๆ ของไทย
๓. ภาพรัฐธรรมนูญหรือภาพคณะรัฐบาลสมัยต่าง ๆ
๔. แผนภูมิแสดงระบบการบริหารราชการแต่ละสมัย และแผนภูมิแสดงการพัฒนาประเทศ
๕. แผนที่ประเทศไทยสมัยต่าง ๆ
๖. แผนที่โลก
๗. แผนที่ทวีปต่าง ๆ

ประมวลการสอนวิชาสุขศึกษา

๑. อาหาร

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักประเภทและคุณค่าของอาหาร
๒. เพื่อให้รู้จักหลักในการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง
๓. เพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้รู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์

เนื้อหาที่จะสอน

๑. ประเภทและคุณค่าของอาหาร
๒. ข้อควรปฏิบัติในการรับประทานอาหาร

รายละเอียดของเนื้อหาเรื่อง

๑. อาหารคืออะไร ?

อาหารคือสิ่งที่เรารับประทานเข้าไปแล้วไม่เกิดอันตรายต่อร่างกาย แต่กลับช่วยบำรุงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เจริญเติบโตแข็งแรงต่อไป

๒. ประเภทและคุณค่าของอาหารได้แก่อะไรบ้าง ?

ประเภทและคุณค่าของอาหารได้แก่

๑) อาหารพวกโปรตีน ช่วยบำรุงร่างกายให้เจริญเติบโตและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย อาหารจำพวกนี้มีอยู่ในเนื้อสัตว์ต่าง ๆ เช่น ปลา หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ไข่ และถั่วต่าง ๆ ถ้าร่างกายขาดอาหารที่มีธาตุโปรตีน จะไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร

๒) อาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต ให้พลังงานและความอบอุ่นต่อร่างกาย มีมากในข้าว เผือก มัน น้ำตาล น้ำหวาน น้ำมัน ฯลฯ ถ้าร่างกายขาดธาตุนี้จะอ่อนเพลีย

๓) อาหารพวกไขมัน ให้พลังงานและความอบอุ่นต่อร่างกายเช่นกัน มีมากในไขมันของสัตว์ต่าง ๆ เช่น หมู วัว ปลา และในพืช เช่น ถั่ว งา มะพร้าว เป็นต้น

๔) อาหารพวกเกลือแร่ บำรุงร่างกายส่วนต่าง ๆ และแบ่งเป็นหลายชนิดด้วยกัน คือ

- (๑) แคลเซียม บำรุงกระดูก มีมากในข้าวซ้อมมือ นมวัว ไข่ และผักใบเขียว
- (๒) ฟอสฟอรัส ช่วยบำรุงกระดูก มีมากในเนื้อสัตว์ นม ไข่ ผักใบเขียว ข้าวซ้อมมือ และข้าวโพด
- (๓) เหล็ก สร้างเม็ดโลหิตแดง มีมากในเครื่องในสัตว์ เช่น ตับหมู ตับวัว และผักใบเขียว
- (๔) ไอโอดีน ป้องกันโรคคอพอก มีมากในอาหารทะเล เช่น ปลาทะเล ปู หอย และสาหร่ายทะเล
- (๕) พวกวิตามิน ช่วยบำรุงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแยกออกเป็น
 - ก) วิตามินเอหนึ่ง ช่วยให้ร่างกายเติบโตและสร้างอำนาจต้านทานโรค มีมากในนม ไข่แดง พืชสีเขียว และเห็ดหอม เช่น ฟักทอง มันเทศ และผักสีเขียว

ถ้าขาดวิตามินเอ จะทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับตาและผิวหนัง

ข) วิตามินบี ช่วยบำรุงอวัยวะย่อยอาหาร ประสาท มีมากในข้าวซ้อมมือ มะละกอ มะเขือเทศ ส้ม กลัวย นม ไข่ และผลไม้สุกแล้ว

ถ้าขาดวิตามินบี จะทำให้เกิดโรคเหน็บชา

ค) วิตามินซี ช่วยบำรุงโลหิต ทำให้ร่างกายมีอำนาจต้านทานโรคได้มากขึ้น มีมากในผักสดและผลไม้

ถ้าขาดวิตามินซี จะทำให้เป็นโรคเลือดออกตามไรฟัน

ง) วิตามินดี ช่วยทำให้กระดูกและฟันแข็งแรง มีมากในอาหารแห้งที่ผึ่งแดดเท่านั้น

ถ้าขาดวิตามินดี จะทำให้เป็นโรคกระดูกอ่อนและฟันผุ

(๖) น้ำ คือสิ่งที่ช่วยในการย่อยอาหาร เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และสำคัญต่อสิ่งที่มีชีวิตอย่างยิ่ง

๓. ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร มีอะไรบ้าง ?

ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานอาหารมี

- ๑) ล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง
- ๒) ใช้ช้อนในการรับประทานอาหารทุกครั้ง
- ๓) อย่ารับประทานอาหารที่แมลงวันตอม
- ๔) จงเคี้ยวให้ละเอียดก่อนกลืน
- ๕) จงรับประทานอาหารแต่พออิ่ม
- ๖) จงรับประทานอาหารให้ถูกส่วน
- ๗) รับประทานอาหารให้เป็นเวลา
- ๘) ไม่ควรรับประทานอาหารน้ำมาก ๆ เวลารับประทานอาหาร
- ๙) ไม่ควรรับประทานอาหารที่สุก ๆ ดิบ ๆ หรือที่มีรสเปรี้ยวจัด หวานจัด หรือเค็มจัด
- ๑๐) ควรรับประทานอาหารที่สุกใหม่ ๆ

จงจำหลักย่อ ๆ ในการรับประทานอาหารไว้ว่า “กินกับมาก ๆ
กินข้าวแต่พอควร กินอาหารให้เป็นเวลา เคี้ยวให้ละเอียด ไม่ดื่มน้ำ
มากเวลากินอาหาร จงกินอาหารแต่พออิ่ม”

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. กรุณาภาพเกี่ยวกับอาหารประเภทต่าง ๆ มาให้นักศึกษาดู หรือคิดไว้ที่
บอร์ดเพื่อเร้าความสนใจ แก่นักศึกษา

๒. ครูอธิบายถึงคุณค่าของอาหารประเภทต่างๆ ประกอบรูปภาพ
๓. ให้นักศึกษารวบรวมภาพต่างๆ เกี่ยวกับอาหาร การรับประทานอาหาร การจัดอาหาร เพื่อทำสมุดภาพหรือภาพพลิก
๔. ให้นักศึกษารวบรวมพืชผลต่างๆ หรือบันรูปสัตว์ต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับบทเรียน
๕. เชิญวิทยากร แพทย์ อนามัยอำเภอ อนามัยจังหวัดมาบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดอาหาร คุณค่าของอาหารให้นักศึกษาทราบ
๖. ครูอธิบายร่วมกับนักศึกษา แล้วสรุปผลจดบันทึกลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพวาดหรือภาพถ่าย
๒. หุ่นจำลองหรือของจริง
๓. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๔. เอกสารอื่น ๆ

๒. อากาศ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักว่าอากาศเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิต
๒. เพื่อให้รู้จักระวังเกี่ยวกับอากาศที่ไม่บริสุทธิ์
๓. เพื่อให้รู้จักชนิดของอากาศที่ร่างกายต้องการ

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. อากาศจำเป็นแก่ชีวิต
๒. อากาศที่ร่างกายต้องการ
๓. อากาศบริสุทธิ์และไม่บริสุทธิ์
๔. ข้อควรปฏิบัติในการหายใจ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. อากาศจำเป็นต่อชีวิต

อากาศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต เพราะร่างกายต้องการอากาศสำหรับหายใจ อยู่ตลอดเวลา ถึงเราจะอดอาหารสัก ๗ วัน หรืออดน้ำสัก ๓ วัน ก็ไม่ทำให้เราตายง่าย ๆ แต่ถ้าไม่มีอากาศสำหรับหายใจสัก ๑ หรือ ๓ นาที เราอาจจะตาย

เราทุกคนต้องการอากาศที่บริสุทธิ์ สำหรับหายใจ เพราะอากาศบริสุทธิ์ให้ประโยชน์แก่ร่างกาย คือ

- ๑) ทำให้ร่างกายสดชื่นและแข็งแรง
- ๒) ทำให้เลือดดี
- ๓) ทำให้ปอดแข็งแรง ไม่เป็นโรคเกี่ยวกับปอด

๒. อากาศที่ร่างกายต้องการ

ร่างกายต้องการอากาศบริสุทธิ์ ซึ่งเรียกกันว่า “ออกซิเจน” ออกซิเจนนี้มีอยู่ในอากาศราว ๑ ใน ๔ ส่วนของอากาศทั้งหมด ที่ใดมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์น้อย นับว่าที่นั้นมีอากาศบริสุทธิ์ เช่นที่โล่งแจ้ง ทุ่งนา ชายทะเล ถ้าที่ใดมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มาก ที่นั้นจะมีอากาศไม่บริสุทธิ์เช่นที่อับทึบ ในโรงมหรสพที่มีผู้คนแออัด

เราหายใจเอาอากาศออกซิเจนเข้าไป และหายใจเอาอากาศเสียออกมา อากาศเสียคืออากาศที่ร่างกายไม่ต้องการ เรียกกันว่า “คาร์บอนไดออกไซด์” อากาศชนิดนี้ถ้ามีมากให้โทษแก่ร่างกาย เช่น ทำให้มีอาการหายใจหอบ คลื่นเหียน ปวดศีรษะ หนาวสั่น และถ้ามีมาก ๆ อาจทำให้สลบ

คาร์บอนไดออกไซด์มีมากใกล้พื้นดิน ในที่ ๆ มีคนหนาแน่น ในอากาศอุดอู๋ ไม่มีการถ่ายเทและในที่อับทึบ

๓. อากาศบริสุทธิ์และไม่บริสุทธิ์

- ๑) อากาศบริสุทธิ์คืออากาศที่ร่างกายต้องการ คืออากาศออกซิเจน มีอยู่ตามที่ทั่ว ๆ ไปในที่โล่งแจ้ง

- ๒) อากาศไม่บริสุทธิ์คืออากาศที่ร่างกายไม่ต้องการ ได้แก่
- (๑) มีคาร์บอนไดออกไซด์มากหรือมีก๊าซอื่นที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (๒) มีฝุ่นละอองมาก หรือมีกลิ่นเหม็น
 - (๓) มีควันมาก เช่น ควันไฟ ควันจากปล่องโรงงาน หรือควันจากรถยนต์ เป็นต้น
 - (๔) มีเชื้อโรค ซึ่งอาจปลิวไปในอากาศ มาจากคนที่ป่วยเป็นโรค เช่น คนเป็นวัณโรคถ่มน้ำลายไถ้นพื้น แล้วเราเดินผ่านบริเวณนั้น บังเอิญมีลมพัดมาปะทะแล้วเราสูดอากาศเข้าไป เป็นต้น

๔. ข้อควรปฏิบัติในการหายใจ

ในการหายใจเข้าออกควรปฏิบัติดังนี้

- ๑) ไม่หายใจทางปาก เพราะปากไม่มีเครื่องกรองฝุ่นละออง
- ๒) หายใจเข้าออกยาว ๆ ช้า ๆ วันละหลาย ๆ ครั้ง ในที่ ๆ มีอากาศดี เช่น กลางสนาม
- ๓) ไม่อยู่ใกล้หรือคลุกคลีกับผู้ที่ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับปอด เช่น วัณโรค หวัค
- ๔) ไม่ไอหรือจามและหายใจรดผู้อื่นหรือรับจากผู้อื่น
- ๕) ไม่ควรนอนคลุมโปง และนอนร่วมกับผู้ป่วยที่เป็นโรคปอด
- ๖) ไม่นอนคว่ำ เพราะปอดทำงานไม่สะดวก

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายถึงอากาศโดยทั่ว ๆ ไปและเปรียบเทียบถึงอากาศที่เราั่งอยู่ในห้อง และอยู่นอกห้องเรียนว่าแตกต่างกันอย่างไร ?

๒. หาภาพแสดงเกี่ยวกับการนอนที่ถูกและผิด การนั่งไถ่ร่มไม้ในเวลาากลางคืน กลางวัน กับการเล่นสัตว์ไว้ใต้ถุนบ้าน ภาพที่อยู่ในที่แออัด ดิคมอร์คแสดงให้นักศึกษาดู

๓. หาภาพเกี่ยวกับการจัดห้องนอนที่ถูกสุขลักษณะ การจัดบ้านที่ถูกวิธีให้นักศึกษาดูและสังเกตไว้เป็นตัวอย่าง

๔. ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปราย และ ชัก ตามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับอากาศ และสรุปผลจบบันทึก

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพวาด หรือภาพถ่าย
๒. ภาพยนตร์ หรือสไลด์
๓. หุ่นจำลองเกี่ยวกับการจัดบ้าน
๔. แผนภูมิ
๕. เอกสารการอนามัยของกระทรวงสาธารณสุข

๓. การออกกำลังกายและการพักผ่อน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักการออกกำลังกายที่ถูกต้อง
๒. เพื่อให้รู้จักเวลาในการพักผ่อน
๓. เพื่อให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพและพลานามัยสมบูรณ์

เนื้อหาที่จะสอน

๑. ความจำเป็นในการออกกำลังกาย
๒. หลักและวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง
๓. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
๔. การพักผ่อน

รายละเอียดของเนื้อหาเรื่อง

๑. ความจำเป็นในการออกกำลังกาย

คนเราถ้าไม่เล่นหรือไม่ออกกำลังกายเลย ย่อมเป็นเหตุให้จิตใจไม่แจ่มใส
ว่าแรงการเล่นหรือออกกำลังกายนี้ช่วยทำให้ผ่อนคลายความเคร่งเครียด จากหน้าที่การงาน
ประจำวันที่เรากระทำอยู่

คนที่ออกกำลังกายอยู่เสมอๆ ย่อมทำให้ร่างกายแข็งแรง ร่างกายเติบโตได้
สัดส่วน การเคลื่อนไหวว่องไว ทั้งยังช่วยป้องกันไม่ให้เจ็บป่วยได้ง่าย และทำให้จิตใจ
เบิกบานสดชื่นและมีความสุข

๒. หลักและวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง

การออกกำลังกายที่ถูกต้องนั้นควรมีหลักปฏิบัติดังนี้

- ๑) ออกกำลังกายทุก ๆ วัน วันละพอควร การออกกำลังกายทุกครั้งควรให้กล้ามเนื้อทุกส่วนได้รับการเคลื่อนไหว
- ๒) ควรออกกำลังกายกลางแจ้ง ทุกวัน และ ควรเป็น สถานที่ ที่มีอากาศบริสุทธิ์
- ๓) เมื่อรับประทานอาหารอิ่มใหม่ ๆ ไม่ควรออกกำลังกายทันที
- ๔) ในขณะที่ออกกำลังกาย ขณะที่ยังร้อนและเหนื่อยอยู่ ไม่ควรดื่ม น้ำเย็นจัด หรือดื่มน้ำมากเกินไปจนเกินไป เพราะร่างกายอาจเปลี่ยนแปลง ไม่ทันจะทำให้ไม่สบาย
- ๕) ไม่ควรอาบน้ำในขณะที่ยังร่างกายกำลังร้อนและเหนื่อยอยู่ คือหลังจากเล่นเสร็จใหม่ ๆ อาจทำให้เป็นไข้หรือเป็นไข้หวัดได้
- ๖) เมื่อออกกำลังกายเสร็จใหม่ ๆ อย่าปล่อยให้ลมโกรกแรง ๆ ควรสวมเสื้อและห่มผ้าคลุมไว้ และเดินไปมาพอให้เหงื่อแห้ง เพราะถ้าปล่อยให้ลมโกรกทันทีอาจจะเป็นไข้หรือเป็นหวัดได้
- ๗) เมื่อออกกำลังกายเสร็จใหม่ ๆ ไม่ควรรับประทานอาหารในทันที ควรรับประทานอาหารเมื่อร่างกายได้พักผ่อนแล้ว
- ๘) อย่าหายใจทางปากเมื่อเหนื่อยหอบ เพราะปากไม่มีเครื่องกรองฝุ่นละออง แต่เมื่อรู้สึกตัวว่าจะหายใจไม่ทัน ให้หายใจเข้าทางจมูก และหายใจออกทางปาก
- ๙) อย่าหักโหมในการออกกำลังกาย ควรทำให้พอเหมาะกับกำลังของตนเอง
- ๑๐) เมื่อออกกำลังกายแล้ว ต้องพักผ่อนให้เพียงพอ ถ้าพักผ่อนไม่เพียงพอ ร่างกายจะกลับทรุดโทรมอ่อนแอ

๓. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

การออกกำลังกายให้ประโยชน์ดังนี้

- ๑) ทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง
- ๒) ทำให้การหมุนเวียนของโลหิตในร่างกายดีขึ้น
- ๓) ทำให้ร่างกายมีอำนาจต้านทานโรคได้ดี
- ๔) ทำให้ผิวหนังขับเหงื่อออกได้ดี
- ๕) ทำให้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแข็งแรงขึ้น
- ๖) ทำให้รับประทานอาหารได้มาก และย่อยอาหารได้ดี
- ๗) ทำให้จิตใจแจ่มใสและนอนหลับสนิท

๔. การพักผ่อน

คนเรากำทำทำงานและเล่นโดยไม่มีการพักผ่อนเลยนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่เกินไปไม่ได้ เพราะร่างกายจะมีแต่ความอ่อนเพลียและทรุดโทรมลงเรื่อย ๆ ผลที่สุดก็ถึงแก่ความตาย ดังนั้น เขาจึงแบ่งเวลาใน ๒๔ ชั่วโมงไว้เป็นอัตราส่วนเท่า ๆ กันคือ ทำงาน ๘ ชั่วโมง เล่น ๘ ชั่วโมง และพักผ่อนอีก ๘ ชั่วโมง ฉะนั้น หลังจากทำงานและเล่นแล้ว ควรใช้เวลาพักผ่อนให้มาก

การพักผ่อนมี ๒ วิธี คือ

- ๑) การพักผ่อนร่างกาย คือ การหยุดกระทำการกิจต่าง ๆ ให้ร่างกายได้อยู่นิ่ง ๆ หรือตามสบาย เช่น นอนพัก นั่งพัก หรือนอนหลับก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ร่างกายหายจากความเหน็ดเหนื่อยและได้มีโอกาสซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอให้สมบูรณ์ขึ้น
- ๒) การพักผ่อนประสาท คือ หยุดใช้ความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อให้ประสาทได้ผ่อนคลายความตึงเครียด การนอนหลับนับว่าเป็นการพักผ่อนประสาทที่ดีที่สุด

หลักที่ควรปฏิบัติในการนอนควรกระทำดังนี้

- ๑) นอนและตื่นให้เป็นเวลา ควรนอนแต่หัวค่ำและตื่นแต่เช้า

- ๒) ทำจิตใจให้สบายเวลานอน หยุดคิดเรื่องอื่น ๆ เสียให้หมด จะทำให้จิตใจแจ่มใสและหลับสนิท
 - ๓) ก่อนนอนควรแปลงฟันให้สะอาด
 - ๔) ถ่ายบัสสาวะ ล้างมือ ล้างเท้าให้สะอาดก่อนเข้านอน
 - ๕) สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและใส่ให้สบายเวลานอน
 - ๖) นอนในห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
 - ๗) ไม่ควรจุกตะเกียงไว้ในห้องเวลานอน
 - ๘) ควรใส่เสื้อหรือห่มผ้าเวลานอนเสมอ
 - ๘) รักษาเครื่องนอนให้สะอาดอยู่เสมอ
 - ๑๐) อย่ารับประทานอาหารก่อนเข้านอน เพราะจะทำให้ย่อยยาก ท้องอืดและนอนไม่หลับ
 - ๑๑) อย่านอนคว่ำหน้า
 - ๑๒) อย่านอนคลุมโปง
- ถ้านอนไม่พอจะให้โทษอย่างไร ?
- คนที่นอนน้อย หรือคนนอน จะให้โทษดังนี้
- ๑) ร่างกายอ่อนแอไม่เติบโตเต็มที่
 - ๒) สติปัญญาทึบ
 - ๓) ร่างกายไม่แข็งแรง
 - ๔) คนที่อดนอนมาก ๆ นาน ๆ เข้าอาจเสียสติได้

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. สนทนาหรืออภิปรายกับนักศึกษา
๒. รวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่ได้จากการอภิปราย
๓. ช่วยกันตอบปัญหานั้น ๆ
๔. เชิญวิทยากรมาบรรยาย
๕. ครูจัดทำภาพติดบอร์ด แสดงการออกกำลังกายและพักผ่อนให้นักศึกษาดู
๖. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเรื่องแล้วจบบันทึก

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพวาด หรือภาพถ่าย
๒. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๓. แผนภูมิ
๔. เอกสารอื่น ๆ

๔. ยาเสพติดให้โทษ (เช่น ฝิ่น กัญชา ฯลฯ)

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้มีความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ
๒. เพื่อให้รู้จักอันตรายของยาเสพติดให้โทษ
๓. เพื่อให้มีความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

เนื้อหาที่จะสอน

๑. บุหรี่
๒. สุรา
๓. กัญชา
๔. ฝิ่น
๕. เฮโรอีน

ยาเสพติดคืออะไร ?

ยาเสพติดคือสิ่งที่มีผลกระทบกระเทือนต่อระบบประสาทเมื่อเสพย์ หรือรับประทานสูบหรือฉีกลงไปในร่างกายแล้ว จะไปกระตุ้นประสาทให้เกิดความตื่นเต้น หรือระงับประสาททำให้รู้สึกเคลิบเคลิ้มหรือมึนงงอยากหลับ ถ้าบ่อยๆ เข้าจะติดและต้องใช้อยู่เสมอ ถ้าไม่ได้ใช้จะรู้สึกมีอาการอ่อนเพลีย กระวนกระวาย และหงุดหงิดใจ

ยาเสพติดทุกชนิด บั่นทอนสุขภาพทำให้ร่างกายทรุดโทรม เกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย ทำให้สติปัญญาเสื่อมและประสาทไม่ปกติ ความอดทนอดกลั้น และบางชนิดถึงกับทำให้ประสาทพิการจนถึงแก่ความตาย

๑. บุหร

บุหรหรือยาสูบจัดว่าเป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่ง แม้ว่าจะเห็นโทษซ้ำ แต่บุหรก็เป็นพิษแก่ร่างกาย ความบุหรทำให้เยื่อจมูกและหลอดลมอักเสบ ทำให้ไอบ่อย ๆ

ในบุหรมีนิโคติน พิษของนิโคตินและควันเป็นอันตรายแก่หัวใจและปอด ทำให้หัวใจทำงานไม่สม่ำเสมอ โลหิตไหลเวียนไม่ปกติ ผู้ที่สูบบุหรจัด ๆ อาจเป็นโรคปอดเรื้อรังหรือมะเร็งปอดได้

๒. สุรา

น้ำเมาทุกชนิดล้วนเป็นสิ่งเสพติดได้ เพราะถ้าดื่มบ่อย ๆ เข้าจะเลิกได้ยาก ในน้ำเามีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ แอลกอฮอล์เป็นพิษต่อร่างกาย คนที่ติดสุราอาจเป็นโรคกระเพาะอาหารพิการ ถ้าใส่อกเสฟ ตับและไตทำงานไม่เป็นปกติ

แอลกอฮอล์ทำให้หัวใจทำงานหนัก เพราะไปกระตุ้นหัวใจให้เต้นเร็วกว่าธรรมดา เมื่อหมดพิษแอลกอฮอล์แล้ว หัวใจจึงกลับเต้นช้าลง ถ้าเป็นบ่อย ๆ อาจทำให้เป็นโรคหัวใจได้ เช่น หัวใจอ่อน ลั่นหัวใจแข็ง หรือหลอดโลหิตแตก นอกจากนั้นยังทำให้สมองและประสาทเสื่อม

๓. กัญชา

เป็นยาเสพติดอีกชนิดหนึ่ง ที่ไม่แพร่หลายนัก เมื่อใครสูบหรือกินกัญชาเข้าไป จะแสดงอาการให้เห็นว่าผิดปกติคล้าย ๆ กับคนวิกลจริต เช่น หัวเราะร่วนอยู่ตามลำพัง บ่นพึมพำ ตื่นเต้นหวาดกลัว หรืองุนงง มือเท้าสั่น หูอื้อ เวียนศีรษะ

ถ้าเสพบ่อย ๆ อาจทำให้เป็นโรคจิตพิการได้

๔. ฝิ่น

ฝิ่นเป็นยาเสพติดอีกชนิดหนึ่งที่ร้ายแรงและให้โทษมาก เนื่องจากติดง่ายและเลิกยาก ใครติดฝิ่นแล้วจะเห็นว่าสุขภาพทรุดโทรม ลักษณะของฝิ่นเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือสีดำ มีกลิ่นโดยเฉพาะ รสขม ได้จากยางของผลฝิ่นดิบ เสร็จแล้วนำมารีดน้ำออกโดยวิธีกิน ชงกับน้ำดื่มและสูบ

เขานำฝิ่นไปสกัดเรียกว่ามอร์ฟิน และนำมาใช้เป็นยาระงับประสาทในทางแพทย์ ซึ่งมีกฎหมายควบคุมไว้อย่างเคร่งครัด

มอร์ฟีน มีลักษณะเป็นผงสีขาวไม่มีกลิ่น มีรสขม ใช้กินและฉีด บางชนิดทำเป็นเม็ด เป็นผง ใส่แคปซูลหรือซอง หรือละลายใส่หลอดสำหรับฉีด

ฝิ่นและมอร์ฟีน เป็นยาเสพติดที่ทำให้สมองเสื่อม ประสาทเสื่อม กระเพาะอาหารและลำไส้พิการ ชูบผอม ความต้านทานโรคน้อยลง ผู้สูบฝิ่นอาจเป็นโรคต่างๆ ได้ง่าย เช่น วัณโรค เบาหวานและโรคลำไส้ เป็นต้น

ลักษณะของคนที่ติดฝิ่น และไม่ได้สูบฝิ่น จะสังเกตได้จากอาการ กระวนกระวาย ต่าง ๆ เช่น นอนไม่หลับ น้ำตาไหล เป็นตะคริว ปวดตามข้อ ตามกล้ามเนื้อ ตามกระดูก อาเจียนหรือท้องเดิน บางคนอาจถึงวิกลจริตและตายก็มี

๕. เฮโรอีน

ยาเสพติดที่ร้ายแรงอยู่ในขณะนี้คือเฮโรอีน เพราะเฮโรอีนสกัดจากฝิ่น เมื่อเสพติดเข้าไปแล้วจะติดได้ง่าย ทำให้จิตใจเสื่อมเร็ว ออกได้ยาก ลักษณะเป็นผงสีขาว คล้ายมอร์ฟีน ผลิตได้จากมอร์ฟีน แต่มีฤทธิ์และโทษแรงกว่ามอร์ฟีนหลายเท่า เสพย์โดยวิธีกิน นึกและฉีด

พิษของเฮโรอีนร้ายแรงมาก ผู้ที่เสพยาชนิดนี้เข้าไปจะมีอาการผิดปกติทางประสาท เช่น ง่วงนอนอย่างรุนแรง มึนงง ใจหวิว หายใจช้ากว่าปกติ คลื่นไส้ อาเจียน ถ้าเสพย์มากเพียงครั้งเดียวอาจหมดสติ ถึงตายได้

คนที่ติดเฮโรอีน กำลังร่างกายและสุขภาพจะทรุดโทรม ชอบตาเขียวข้ำ หน้าคล้ำหมอง สมองเสื่อม ความคิดความจำเสื่อมทราม หมกความสนใจใด ๆ ทั้งสิ้น อารมณ์หงุดหงิด เป็นต้น

เมื่อถึงเวลาที่ต้องการเสพย์แล้วไม่ได้เสพย์ จะมีอาการทรมานทรมานต่าง ๆ เช่น ไข้ จาม ปวดท้อง ท้องเดิน ปวดกล้ามเนื้อ ปวดตามข้อ ปวดกระดูก น้ำมูก น้ำตาไหล ตาลาย บางรายมีอาการชักตาตั้ง เพ้อคลั่งและสลบหรือถึงแก่ความตายได้

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. เขียนภาพแสดงภัยของยาเสพติด
๒. เขียนภาพเกี่ยวกับยาเสพติดชนิดต่าง ๆ

๓. จัดบอร์ด
๔. เชิญวิทยากรมาบรรยาย
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปผล
๖. ให้นักศึกษารวบรวมภาพๆ ที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เพื่อทำสมุดภาพ หรือภาพพลิก

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพวาด หรือภาพเขียน
๒. ภาพยนตร์ หรือสไลด์
๓. สมุดภาพหรือภาพพลิก
๔. เอกสารอื่น ๆ
๕. บอร์ดนิเทศ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
๒. เพื่อให้รู้จักปฐมพยาบาลคนไข้ต่าง ๆ
๓. เพื่อให้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันแก่ตนเองและผู้อื่น

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ความหมายของการปฐมพยาบาล
๒. วิธีปฐมพยาบาล
 - ๑) เป็นลมหน้ามืด
 - ๒) เป็นลมแตก
 - ๓) เป็นลมบ้าหมู
 - ๔) ถูกอสรพิษขบกัด

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ความหมายของการปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาลหมายถึงการช่วยเหลือคนเจ็บขั้นแรก ก่อนที่จะนำคนเจ็บส่งแพทย์หรือก่อนแพทย์จะมาถึง ทั้งนี้ เพื่อช่วยชีวิตคนเจ็บ และป้องกันไม่ให้คนเจ็บมีอันตรายรุนแรงขึ้น ก่อนที่จะได้รับการรักษาจากแพทย์อย่างแท้จริง

การปฐมพยาบาล ถ้าปฏิบัติโดยถูกต้อง อาจช่วยชีวิตของคนเจ็บไว้ได้ หรืออาจช่วยทำให้ลดอันตรายลงได้ด้วย

๒. วิธีปฐมพยาบาลคนไข้

๑) คนเป็นลมหน้ามืด

สาเหตุ เนื่องจากโลหิตไปหล่อเลี้ยงสมองไม่เพียงพอ และหัวใจสับสนโลหิตก่อนกำลังการเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น เห็นตกเห็นยอตกใจ เสียใจ หิว หรืออากาศอึดอัด

อาการ เวียนศีรษะ หน้ามืด ตาลาย ริมฝีปากขาว เหงื่อออก หายใจหอบ ชีพจรอ่อน
การปฐมพยาบาล ให้ผู้ป่วยนอนในที่ร่มเย็น ขยายเครื่องแต่งกาย ใช้น้ำเย็นลูบหน้า ให้ดมยาหอม ถ้าคนไข้ไม่หายใจ ต้องผายปอดทันที

๒) คนเป็นลมแดด

สาเหตุ เกิดจากร่างกายถูกแดดเพียงก้านใดก้านหนึ่งก้านเดียวมานาน ๆ

อาการ ตาลาย คลื่นไส้ อ่อนเพลีย กระหายน้ำ และอาเจียน ต่อไปซึม หมดสติ ผิวหนังร้อน หายใจหอบ ชีพจรเต้นเร็ว

การปฐมพยาบาล ให้คนไข้นอนในที่ร่มเย็น ขยายเครื่องแต่งกาย ใช้น้ำเย็นรดศีรษะและลูบหน้า ยกศีรษะให้สูง ๆ ถ้ายังไม่หายใจ ให้นำส่งโรงพยาบาล

๓) คนเป็นลมบ้าหมู

สาเหตุ ไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด เข้าใจว่าเป็นโรคทางกรรมพันธุ์

อาการ ถ้ายืนอยู่จะล้มลง มีน้ำลายเป็นฟองออกมาจากปาก หลังแข็ง มือและเท้ากระตุก อาการบางอย่างเกิดขึ้นโดยปัจจุบัน เช่น อาจแฉ่งไปโดยไม่รู้สึกตัว ประมาณ ๕ นาที หรือนานกว่านั้นก็ได้

การปฐมพยาบาล จับคนไข้ให้นอน อย่าให้ถูกอะไร หรือตกเตียงได้ ให้ศีรษะต่ำเล็กน้อย ยกเท้าให้สูง แก่เครื่องแต่งกายให้หลวม เมื่อคนไข้ตื่น ให้อาหารน้ำๆ รับประทาน ห้ามใช้ยาบำรุงหัวใจทุกชนิด ระวังถ้าคนไข้ตกน้ำและช่วยไม่ทันคนไข้อาจตายได้

๔) ถูกอสรพิษขบกัด

ก. แมลงต่อย

อาการ คัน ปวด บวมตรงแผลและบริเวณรอบ ๆ แผลเป็นผื่นแดง

การปฐมพยาบาล ถ้ามีเหล็กในฝัง รีบเอาเหล็กในออกทางด้วยแอมโมเนียหอม หรือใช้หอมสดขยี้ หรือปูนทาาก็ได้ แต่อย่าเกา

ข. งูกัด

อาการ ชา ปวด บางทีบวม ง่วงซึม ชากรรไกรแข็ง บิดตัว ปากแผลไม่มีโลหิตออก หรือมีน้อย

การปฐมพยาบาล ใช้เชือกรัดเหนือแผลกับหัวใจให้แน่นทันทีด้วยผ้าหรือยาง พยายามรีดโลหิตบริเวณแผลให้ออกมากที่สุดที่จะทำได้ เอาตัวกับทิมใส่แผลหรือจุกไฟจี ถ้ายังมีพิษมาก อย่าให้คนไข้หลับ แล้วส่งสู่ศาลา หรือโรงพยาบาลทันที

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้นักศึกษาเล่าถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล
๒. ครูอธิบายถึงการรักษาความปลอดภัยให้พ้นจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน หรือตามถนนหนทาง
๓. หาภาพแสดงวิธีการปฐมพยาบาลคนไข้ต่าง ๆ มาแสดง หรือดิกบอร์ดประกอบบทเรียน
๔. ศึกษาเอกสารสถานที่
๕. ทดลองปฏิบัติ
๖. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล
๗. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปแล้วจบบันทึก

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพวาด หรือภาพถ่าย

๒. ภาพยนตร์ หรือสไลด์
๓. สมุดภาพ หรือภาพพลิก
๔. เอกสารอื่น ๆ

๖. การกำจัดเชื้อโรคและการป้องกันโรคติดต่อ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อ
๒. ให้รู้จักอาการของโรคติดต่อ
๓. เพื่อให้รู้จักการป้องกันโรคติดต่อแต่ละชนิด
๔. เพื่อให้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น

เนื้อหาที่จะสอน

๑. วัณโรค
๒. โรคเรื้อน
๓. กุศทะราด
๔. ไข้รากสาดน้อย (ไทฟอยด์)

รายละเอียดของเนื้อหาเรื่อง

๑. วัณโรค

วัณโรคเป็นโรคติดต่อร้ายแรงอย่างหนึ่ง อาจเป็นอย่างรวดเร็วหรือเรื้อรังก็ได้ และเป็นแก่บุคคลทุกวัย โรคชนิดนี้เป็นได้หลายแห่งทั่วกัน เช่น ที่ปอด ตับ ไต ลำไส้ กระดูก ข้อต่อ ต่อมเหงื่อ ผิวหนัง มนัสสมอง และไขสันหลัง เชื้อโรคชนิดนี้แพร่หลายอยู่ทั่วไป ควรระมัดระวังให้มาก เพราะโรคนี้ติดต่อกันได้ง่ายมาก

การแพร่เชื้อ มีหลายทาง เช่น

- ๑) จากน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ เวลาไอ จามหรือพูด
- ๒) จากทางแผล ฝี อูจจาระ บัสสาวะ และทางต่อมเหงื่อ
- ๓) จากสัตว์ที่เป็นโรคนี้นี้ แล้วเรารับประทานอาหารที่มีเชื้อปนเข้าไปด้วย

การติดต่อ

- ๑) ทางจมูก โดยการจาม ไอ การจูบ หรือพุดรดหน้ากัน หรือหายใจเอาฝุ่นละอองที่มีเชื้อปนอยู่เข้าไป ซึ่งจะทำให้เป็นวัณโรคปอด
- ๒) ทางปาก เชื้อวัณโรคเข้าไปกับน้ำคั้นหรืออาหาร ทำให้เกิดวัณโรคที่ต่อมน้ำเหลือง และทางเดินของอาหาร เช่น ลำไส้ เป็นต้น
- ๓) ทางผิวหนัง เชื้อวัณโรคเข้าสู่ผิวหนังทางแผล หรือโดยผิวหนังถูกตอกกับเชื้อวัณโรค

อาการ

ถ้าเป็นวัณโรคที่ปอดผู้ป่วยจะมีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย เกียจคร้าน เบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลดลง ตอนบ่าย ๆ มักมีไข้ กลางคืนมีเหงื่อออก ไอ เวลาไอเจ็บตามชายโครง และมีโลหิตปนเสมหะออกมาด้วย คนโอบมากจะเจ็บหน้าอก มีเสมหะสีเหลือง แกรมเขียวคล้ายหนอง ผิวหนังซีดและเหลืองซูบผอม บางทีกระดูกโลหิตออกมา

การป้องกัน

ทุกคนควรระวังป้องกันการติดต่อจากโรคนี้ให้มากโดยเฉพาะเด็ก ๆ ต้องระวังให้มากยิ่งขึ้น

- ๑) อย่าเข้าไปใกล้คนเป็นโรคนี้ เพราะอาจถูกน้ำมูก น้ำลายหรือเสมหะของผู้ป่วย และผู้ป่วยไม่ควรอยู่ใกล้ลูกเล็กกับเด็ก และห้ามจูบเด็ก ๆ
- ๒) อย่าใช้ของร่วมกับคนเป็นวัณโรค ไม่ว่าจะเป็นอะไรห้ามใช้ร่วม
- ๓) อย่าอยู่ที่มีคนยักเยียด ที่ที่อุดๆมีแสงแดดส่องไม่ถึงก็ไม่ควรอยู่ เพราะอาจมีเชื้อวัณโรค
- ๔) บำรุงร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ ปฏิบัติตามหลักอนามัย
- ๕) ควรแยกผู้ป่วยไว้ต่างหาก

การรักษา

ถ้าในระยะแรกเป็น อาจรักษาให้หายขาดได้ แต่ถ้าเป็นมาก ๆ แล้วไม่มีทางรักษาให้หายขาดได้ ฉะนั้นถ้าสงสัยหรือไม่แน่ใจ ว่าจะเป็นหรือไม่ ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที

๒. โรคเรื้อน

โรคเรื้อนเป็นโรคติดต่อเรื้อรัง เมื่อได้รับเชื้อโรคนี้เข้าร่างกายแล้ว กว่าจะแสดงอาการว่าเป็นโรคนี้เวลานานมาก บางรายอาจถึง ๒๐ ปี มักเป็นแฉับผิวหนัง จมูก หรืออวัยวะภายในและเส้นประสาท ร่างกายพิการ อักเสบซ้ำและเป็นแผล รักษาให้หายขาดได้ยาก มีอาการ ๓ อย่างคือ

ชนิดตุ่ม จะปรากฏตุ่มหรือเม็ดขึ้นที่ผิวหนัง ที่หลังมือ หลังเท้า ตุ่มนี้จะค่อยคืบวงกว้างออกและกินลงไปใผิพวหนึ่ง บางตุ่มนานเข้าแตกเป็นแผล ที่เป็นมาก ๆ แผลลึกและเน่าเปื่อย ทำใหหิ้วมือหิ้วเท้าหลุดไป จมูกโหว่ เป็นต้น

ชนิดหมดความรู้สึก เป็นแฉับผิวหนังและเส้นประสาท ทำใหหิ้วหมดความรู้สึก บางที่หิ้วมือหิ้วเท้าหลุดไป บางที่เป็นแผลเน่าเปื่อยจนแขนหลุดไป

ชนิดประสม คือเป็นทั้งชนิดตุ่มและชนิดหมดความรู้สึก เป็นต้น

วิธีป้องกัน

- ๑) อย่าถูกคองหรือสัมผัสกับผู้ป่วย หรือสิ่งของใด ๆ ที่ผู้ป่วยใช้หรือจับต้อง
- ๒) อย่าอยู่ใกล้ชิดหรืออยู่ร่วมกับผู้ป่วย
- ๓) ผู้ป่วยโรคนี้ควรแยกอยู่ต่างหาก อย่าใหหิ้วและเครื่องนุ่งห่มปะปนกับ

ผู้อื่น

- ๔) รักษาความสะอาดของผิวหนังอยู่เสมอ

การรักษา ถ้ารู้ว่าเป็น หรือสงสัยว่าจะเป็นโรคนี้แต่แรก อาจรักษาให้หายขาดได้ แต่เมื่อเป็นแล้วมาก ๆ ก็ไม่มีทางรักษาให้หายได้ ฉะนั้นควรไปปรึกษาแพทย์เสียแต่ต้นมือ

๓. กุศทะโรค

กุศทะโรค เป็นโรคติดต่อเรื้อรังชนิดหนึ่งซึ่งอาจทำใหหิ้วกายพิการหรือกลายเป็นแผลเป็นได้

อาการ แรกเกิดจะเป็นเม็ดหรือเป็นตุ่มขึ้นก่อน ต่อมาจะมีน้ำเหลืองซึมและตกสะเก็ด อาจมีอาการอื่นสมทบอีก คือตัวร้อน ปวดศีรษะ ปวดตามข้อ ตามกระดูก ถ้าอากาศเย็น ๆ จะรู้สึกปวดมาก ถ้าเป็นเด็กบางที่ท้องเดินด้วย

ระยะที่สอง เกิดเป็นผื่นพุพองตามตัว มีอาการคันบ้างและตกสะเก็ดสีเหลือง บางตุ่มหายไป บางตุ่มกลักลับกลายเป็นแผลลึกหรือบวมเป็นปุ่มโปนออกมา ซึ่งอาจทำให้ร่างกายพิการได้ถ้าไม่รีบรักษาให้ถูกต้อง

การป้องกัน โรคนี้ติดต่อกันทางบาดแผล โดยถูกน้ำเหลืองหรือน้ำหนองของผู้ป่วย หรือแมลงวันตอมแผลผู้ป่วย แล้วไปตอมแผลคนอื่น ๆ ฉะนั้นควรระวัง

- ๑) ถ้าเป็นแผลแต่เพียงเล็กน้อย ควรรักษาให้หายและให้แผลสะอาดอยู่เสมอ
- ๒) ถ้าเป็นแผลรับahayaใส่ และใช้ผ้าพันแผลให้เรียบร้อย
- ๓) รักษาร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ

การรักษา โรคนี้รักษาให้หายได้ ฉะนั้นเมื่อเป็นแล้ว รีบปรึกษาและรับการรักษาจากแพทย์

๔. ใช้รากสาคน้อย (ไทฟอยด์)

ใช้รากสาคน้อย (ไทฟอยด์) เป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรงมาก เชื้อโรคนี้ทำให้ลำไส้อักเสบและเป็นแผล มีไข้สูงอยู่เรื่อย ๆ

อาการ เริ่มคันรู้สึกไม่สบาย ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร ท้องผูก ปวดเมื่อย นอนไม่หลับ บางทีเลือกกำเขาออก

ต่อมาจะมีไข้ แล้วไข้ค่อยสูงขึ้น ๆ และมีไข้สูงอยู่ประมาณ ๑๐ ถึง ๑๔ วัน แล้วจึงถึงต้นตอ อาการอื่นมีหลายอย่าง เช่น ปากคอแห้ง กระหายน้ำ ปวดศีรษะ ท้องอืด และแน่น ท้องเกร็งหรือผูก ถ้าไข้ขึ้นสูงอาจเพ้อ

ต่อมาอีกไข้อาจคงที่หรือเริ่มลดลง ระยะนี้เป็นอันตรายมาก คนไข้อาจถึงแก่ชีวิต หรืออาจมีโรคอื่นแทรก หากคนไข้ไม่ตาย อาการต่างๆ ก็ทุเลาลง ผอมร่วง โลหิตจาง และอ่อนเพลียมาก ผิวหนังลอกเป็นสะเก็ดและซุยผอม

การติดต่อ

- ๑) เนื่องจากรับประทานอาหารที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่
- ๒) ติดต่อกันโดยตรงจากการสัมผัสติดต่อกับผู้ป่วย
- ๓) ติดต่อกันจากภาชนะ เครื่องนุ่งห่มที่ใช้ร่วมกัน

- ๔) เสมหะ น้ำมูก อาเจียน อุจจาระ บัสสาวะของผู้ป่วย
- ๕) แผลลงวันนำเชื้อมาให้

การป้องกัน

- ๑) ฉีดวัคซีนป้องกันไว้ก่อน เมื่อโรคนั้นระบาด
- ๒) ถ้ามีผู้ป่วย แยกผู้ป่วยไว้ต่างหาก
- ๓) น้ำมูก อาเจียน อุจจาระ บัสสาวะของคนไข้ ควรให้ยาฆ่าเชื้อโรค ทำลายหรือเผาเสีย
- ๔) รักษาภาชนะ เครื่องใช้ให้สะอาด
- ๕) อย่าคลุกคลีกับผู้ป่วย และใช้ของร่วมกับผู้ป่วย

การรักษา ถ้าคนไข้ไม่ตาย อาจรักษาให้หายได้ แต่ผู้ป่วยด้วยโรคนั้น เมื่อหายแล้ว

อาจพิการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ฉะนั้นควรปรึกษาแพทย์เสมอ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. สนทนาดังเรื่องโรคต่าง ๆ ที่เคยประสบมา
๒. ครูอธิบายถึงสาเหตุแห่งการเกิดโรคนั้น ๆ
๓. คิดหาวิธีป้องกันโรคต่าง ๆ ร่วมกันว่าจะมีวิธีอะไรอีกบ้าง
๔. ครูและนักศึกษาหาภาพหรือรวบรวมภาพไว้ ซึ่งเกี่ยวกับคนป่วยเป็นโรคต่าง ๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับผู้ที่มิพลาสมาที่มีสมบูรณ์ แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
๕. เชิญวิทยากรมาบรรยาย
๖. พาไปศึกษานอกสถานที่
๗. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุป จดบันทึก

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์ ภาพถ่าย หรือภาพวาด
๒. แผนภูมิ
๓. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๔. ภาพพลิก หรือสมุดภาพ
๕. เอกสารอื่น ๆ

ประมวลการสอนวิชาเกษตรกรรมเบื้องต้น

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเกษตรกรรมเบื้องต้นจากภาคพื้น
๒. เพื่อให้เข้าใจและชำนาญในการเกษตรเพิ่มขึ้น

ตอนที่ ๑ การทำสวนครัว

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ประโยชน์ของการทำสวนครัว
๒. การเลือกสถานที่
๓. ดิน
 - ก. ลักษณะของดิน (ดินเหนียว ดินร่วน ดินทราย ดินร่วนปนทราย)
 - ข. การปรับปรุงดิน
 - ค. การเตรียมดินเพื่อการเพาะปลูก
 - ง. การแก้ไขดินให้เหมาะแก่การเพาะปลูก (ดินมีกรด ต้ม ดินเหนียว ดินทราย)
๔. พืชสวนครัว
 - ก. ชนิดของพืช
 - ข. การปลูก — ฤดูปลูก
— การเพาะ
— การย้าย
 - ค. การบำรุงพืช
— การรดน้ำ
— การพรวนดิน
— การใส่ปุ๋ย
— การปราบศัตรูพืช

ง. การขยายพันธุ์พืช

- การตอน
- การตัดชำ
- การแยกหน่อ
- การโน้มกิ่ง
- การทาบกิ่ง

จ. การเก็บและรักษาพันธุ์พืช (การสงวนพันธุ์พืช)

ฉ. การใช้ยาปราบศัตรูพืช

- ชนิดของยาที่ใช้
- วิธีใช้
- ประโยชน์

๕. ปุ๋ย

ก. ชนิดของปุ๋ย

- ปุ๋ยคอก
- ปุ๋ยพืช
- ปุ๋ยหมัก
- ปุ๋ยวิทยาศาสตร์
- ธาตุอาหารของพืช

ข. วิธีใช้ปุ๋ย

- ใช้ก่อนปลูก
- ใช้ภายหลังปลูก

ค. ประโยชน์

ตอนที่ ๒ การเลี้ยงสัตว์

เนื้อหาที่จะสอน

๑. ชนิดของสัตว์เลี้ยง มี เป็ด ไก่ หมู ปลา วัว
 - ก. สัตว์เลี้ยงที่เป็นอาหาร
 - ข. สัตว์เลี้ยงเพื่อความสนุก
๒. การเลี้ยงดู
 - ก. ทำเรือนโรงและที่อยู่อาศัย
 - ข. การให้อาหาร
๓. การปรับปรุงสัตว์พันธุ์ดีให้พันธุ์ดีขึ้น
 - ก. ลักษณะของพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ที่ดี
 - ข. การคัดเลือกพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์
 - ค. การผสมพันธุ์
๔. การตอนไก่ - หมู
 - ก. เครื่องมือเครื่องใช้ในการตอน
 - ข. ฤดูและเวลาที่เหมาะในการตอน
 - ค. ขนาดที่จะตอน
 - ง. การเตรียมก่อนตอน
 - จ. วิธีตอน
 - ฉ. ประโยชน์
๕. โรคระบาดและการป้องกัน
 - ๕.๑ โรคระบาดไก่
 - ก. โรคนิวคัสเซิล
 - ข. โรคฝีดาษ
 - ค. โรคไขขาวในไก่
 - ง. อหิวาห์ไก่

๕.๒ โรคระบาดหมู

- ก. กาฬโรค
- ข. อหิวาต์หมู
- ค. โรคท้องร่วงของลูกหมู
- ง. โรคโลหิตจาง

๖. การป้องกันรักษา

- ก. การทำที่อยู่อาศัยให้สะอาด
- ข. อย่าให้โรคเข้ามาในฝูง
- ค. ฉีดวัคซีน
- ง. แยกตัวที่เป็นโรคออก
- จ. ห้ามกินสัตว์ที่ป่วยตายด้วยโรคระบาด ให้ฝังหรือเผาเสีย
- ฉ. รายงานต่อสัตวแพทย์อำเภอ จังหวัด เพื่อจัดการป้องกันหรือรักษาต่อไป

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อภิปรายถึงปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อหาทางแก้ไข
๒. หาดภาพ พืช หรือสัตว์ตัวอย่าง ที่มีลักษณะที่เป็นพันธุ์ที่ มาติดไว้ที่บอร์ดให้ดู
๓. สานิตการใช้ปุ๋ย การพ่นยาปราบศัตรูพืช การตอนพืช การตอนสัตว์ให้ดูเป็นตัวอย่าง
๔. ให้ผู้เรียนมีโอกาสดูปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความชำนาญให้มากขึ้น
๕. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำสวนครัว และอาจหาเอกสารเกี่ยวกับการทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์มาแจกให้แก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น
๖. พาไปศึกษานอกสถานที่ เกี่ยวกับการเกษตร เช่น-โรงเรียนเกษตรกรรม ที่ทำการเกษตรจังหวัด หรือหน่วยยุวกสิกร
๗. จัดให้มีการประชุมพบปะ และสัตว์เป็นครั้งคราวตามโอกาส

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. ภาพวาดหรือภาพถ่าย
๓. หุ่นจำลองหรือของจริง
๔. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๕. เอกสารเผยแพร่ของกรมปศุสัตว์
๖. เอกสารเผยแพร่ของกรมกสิกรรม
๗. เอกสารเผยแพร่ของกรมประมง
๘. เอกสารเผยแพร่ของหน่วยวิทยบริการ

ประมวลการสอนวิชาหัตถกรรม

การเรียงลำดับแขนงก่อนหลัง

๑. เย็บปักถักร้อย ๒. การเรือน ๓. การจักสาน (ร่วมกัน)
๔. เครื่องปั้น ๕. ประดิษฐ์วัสดุที่มีในท้องถิ่น (ร่วมกัน) ๖. ช่างไม้

๑. วิชาเย็บ ปัก ถัก

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ส่งเสริมให้มีความประพฤติ ละเอียด รักสวยรักงาม
๒. ให้มีความรู้ความสามารถในการเย็บ ปัก ถัก
๓. ส่งเสริมการใช้มือให้เป็นประโยชน์และสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

การเย็บ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ผูกมัดเย็บตะเข็บต่าง ๆ และทราบว่าตะเข็บชนิดใดใช้กับการเย็บเครื่องใช้ประเภทไหน และสามารถเย็บให้เสร็จเป็นชิ้นงานได้ เช่น -

ตะเข็บเนา ก่อนที่จะเย็บเสื้อผ้าหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องเนาริมผ้าให้เรียบร้อยก่อนที่จะเย็บ

ตะเข็บคันถอยหลัง ใช้สำหรับเย็บเสื้อผ้า เครื่องใช้ต่าง ๆ แทนจักรเย็บผ้า

ตะเข็บเข้าถั้ว ใช้สำหรับเย็บตะเข็บตัวเสื้อและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ไม่ต้องการให้เห็นริมผ้า เช่น - ตะเข็บเสื้อเชิ้ตขาวาย ฯลฯ

ตะเข็บผูกแคะ ใช้สำหรับเย็บเสื้อ กางเกง หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ต้องการให้ตะเข็บมีความทนทาน ไม่ขาดง่าย เช่น - ตะเข็บเสื้อตรวกราชการ เสื้อเชิ้ต ฯลฯ

ตะเข็บสอยเห็นรอย ใช้สำหรับสอยริมผ้า กางเกง สบง จีวรพระ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ

ตะเข็บสอยไม้เห็นรอย ใช้สำหรับสอยริมผ้าที่ไม่ต้องการให้เห็นเส้นต้าย เช่น ชายเสื้อ ชายกระโปรง สิบเสื้อ ฯลฯ

๒. รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องใช้ด้วยวิธีต่าง ๆ ด้วยมือ เช่น การปะ การตาม การขุดลายสานซีก ลายสอง

การปัก

๑. ผักกัณฑ์การปักแบบต่าง ๆ ที่ง่าย ๆ เช่น ปักลูกโซ่ ปักเดินเส้น ปักสาน ปักดอกเคซี่ ปักกักเว็ค ปักเต็ม

๒. ผักกัณฑ์ปักเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น - ปักผ้าเช็ดหน้า ปักเสื้อเด็กอ่อน ปักปลอกหมอน ผักคลุมเตียง ผักคลุมวิทยุ ผ้าม่านต่าง ๆ ฯลฯ

การถัก

๑. ผักกัณฑ์ถักวงกลมเสื้อ

๒. ผักกัณฑ์ถักโครเชต์ริมผ้าเช็ดหน้า ตีจริมเสื้อชั้นใน ผักคลุมวิทยุ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ประจำบ้าน

๓. ผักกัณฑ์ถักลูกไม้ริมด้วยแท่ง ตักปักเสื้อ ผ้าเช็ดหน้า ผ้ารองจาน ฯลฯ

๔. ผักกัณฑ์ถักนิตติ้ง ลายนิต เฟอริ์ หัวถุงมือ ถุงเท้าเด็กอ่อน ผ้าพันคอ เสอกันหนาว ฯลฯ

๕. ผักกัณฑ์ถักจากวัสดุต่าง ๆ เช่น บ่าน ปอ เชือกกล้วย ฯลฯ เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แนะนำให้ผู้เรียนได้รู้จักอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเย็บ ปัก ถัก

๒. ครูผู้สอนสาธิตวิธีเย็บปัก ถัก แบบต่าง ๆ ให้ดู

๓. ให้ผู้เรียนนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาฝึกหัดซ่อมแซม

๔. ให้ฝึกหัดลอกลายต่าง ๆ ซึ่งใช้ในการปักแบบต่าง ๆ

๕. ให้ฝึกปฏิบัติหาความชำนาญในการเย็บ ปัก ถัก

๖. นำผลิตภัณฑ์ที่ทำสำเร็จแล้วจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราว

อุปกรณ์

๑. ให้ผู้เรียนเตรียมอุปกรณ์ การเย็บ บัก ถัก เช่น - ค้าย เข็ม ไหมบักสีต่าง ๆ ฯลฯ
๒. ให้ผู้เรียนเตรียมผ้า กรรไกรสำหรับตัด
๓. ครูผู้สอนนำสมุดภาพเกี่ยวกับการเย็บ บัก ถัก มาให้ดูเป็นตัวอย่าง
๔. นำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมาให้ดูเป็นตัวอย่าง
๕. หนังสือลาย บัก ถัก แบบต่าง ๆ

๒. วิชาการเรือนและการครัว

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้มีนิสัยรักและชอบทำงานบ้าน
๒. ให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติหน้าที่เบื้องต้นของแม่บ้าน
๓. ให้รู้จักประกอบและถนอมอาหาร
๔. ให้รู้จักประหยัดเวลา แรงงาน และทรัพย์สินสมบัติของครอบครัว
๕. ให้รู้จักรักษาคูณค่าของอาหาร
๖. ให้รู้จักการดูแลเลี้ยงดูเด็กให้ถูกหลักอนามัย

๕ ๔ ๔ เนื้อเรื่องที่จะสอน

อาหาร

๑. การรักษาความสะอาดอาหารและภาชนะ
๒. ชนิดและคุณค่าของอาหารที่รับประทาน
๓. ให้รู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์
๔. ให้รู้จักกำหนดรายการอาหาร
๕. การจัดโต๊ะอาหาร
๖. การประกอบอาหารและถนอมอาหาร

บ้าน

๑. เครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้านตลอดจนวิธีใช้
๒. การรักษาความสะอาดบ้านและบริเวณ
๓. การประหยัดเวลา แรงงาน และทรัพย์
๔. การประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้านและรู้จักตกแต่ง

การเลี้ยงเด็ก

๑. การปฏิบัติตนระหว่างมีครรภ์
๒. เย็บเครื่องใช้สำหรับเด็ก
๓. รู้จักเลี้ยงเด็กและฝึกเด็ก
๔. การให้อาหารเด็ก
๕. ให้อ่านเพลงสำหรับเด็ก
๖. ให้อ่านการปฐมพยาบาล

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อภิปรายเรื่องอาหารและหลักโภชนาการ
๒. ตัดภาพอาหารหลัก ๕ หมู่ของไทย
๓. ฝึกปฏิบัติการประกอบอาหาร
๔. สวัสดิการงานให้ดู เช่น - การจัดโต๊ะอาหาร การอาบน้ำเด็ก
๕. ฝึกกำหนดรายการอาหาร
๖. ให้อ่านเพลงเด็ก ๆ
๗. การศึกษานอกสถานที่ ดูการจัดบ้าน
๘. อธิบายภาคทฤษฎี
๙. สิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น - ผ่ากันเปื้อน ผ่าจับหม้อ กระทะ

ไม้กวาดขนไก่

๒. สมุทภาพการจับบ้าน
๓. ตัวอย่างเครื่องใช้เด็กอ่อนครบชุด
๔. ตัวอย่างยาประจำบ้าน
๕. ภาพอาหารหลัก ๕ หมู่
๖. อาหารตัวอย่างหรือของจริง

๓. งานจักสาน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาประดิษฐ์ให้เป็นประโยชน์แก่ครอบครัวและอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมให้มีใจรักและปรับปรุงอาชีพพื้นเมืองประเภทนี้
๓. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๔. ส่งเสริมให้รู้จักสงวนและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. คุณค่าทางความงามของไม้ไผ่ หวาย วัสดุ
๒. ชนิดและคุณสมบัติของไม้ไผ่ หรือวัสดุจักสานที่มีในท้องถิ่น
๓. การเลือกตัดไม้ไผ่ หวาย เพื่อนำมาใช้ในการจักสาน เช่น - อายุ โรคต่างๆ ฤดูกาล วิธีตัด วิธีรักษาผิว
๔. การเตรียมไม้ไผ่และหวายก่อนจะนำมาใช้ในการจักสาน เช่น - การผึ่งแดด ไม้ไผ่ทั้งลำ วิธีตัดเป็นท่อนๆ วิธีต้ม วิธีฉนไฟ วิธีป้องกันมอดทำลายต้นไม้ไผ่ วิธีป้องกันรา
๕. การผ่าไม้ จักตอก เหลา เลื่อย
๖. ให้รู้จักสานลายขึ้นกันชนิดง่ายๆ เช่น ลายขัด ลายตาชะลอม ลายหัวสุ่ม ฯลฯ
๗. การเข้าขอบแบบต่าง ๆ

๘. วิธีผูกหวาย เช่น หวีแมลงวันชั้นเดียว สองชั้น
๙. วิธีย้อมสี วิธีทาด้วยน้ำมันทาไม้ วิธีแต่งผิวด้วยกรตต่าง ๆ
๑๐. วิธีใช้ วิธีเก็บและรักษาเครื่องมือที่ใช้ในงานจักสาน

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ฝึกให้รู้จักสังเกตการสาธิตของครูหรือจากผู้มีความชำนาญที่ทำเป็นอาชีพ
๒. ให้มีโอกาสดูฝึกปฏิบัติมาก ๆ เพื่อความชำนาญ
๓. ให้มีการวิจารณ์ผลงาน เสนอแนะเกี่ยวกับวิชาการและแบบอย่างที่ถูกต้อง
๔. ควรจัดให้มีการประกวด เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจตามโอกาส

อุปกรณ์

๑. ตัวอย่างวัสดุต่าง ๆ เช่น - ไม้ไผ่ชนิดต่าง ๆ หวายชนิดต่าง ๆ
๒. ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานแบบต่าง ๆ
๓. เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น - มีดตอก เครื่องมือเลื่อย กรรไกร เลื่อย สำหรับตัดไม้
๔. อุปกรณ์ในการตกแต่ง เช่น - น้ำมันทาไม้ สีย้อม กรตต่าง ๆ
๕. อุปกรณ์ในการเตรียมไม้ไผ่ เช่น - ที่สำหรับต้มไม้ไผ่ เครื่องมือ ตวง ชั่ง ภาชนะ

๔. เครื่องปั้นดินเผา

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักคุณค่าของดินเหนียวอันเป็นทรัพยากรในท้องถิ่น
๒. ให้มีความรู้และสามารถทำของใช้ที่เป็นประโยชน์อย่างง่ายจากดินเหนียว
๓. ให้รู้จักคุณค่าและประโยชน์ของเครื่องปั้นดินเผาและแนวทางเตรียมอาชีพ

เนื้อหาเรื่องที่จะสอน

๑. ลักษณะของดินที่จะนำมาทำเครื่องปั้นดินเผาได้

๒. การเตรียมดิน การเกรอะ การเหยียบ การนวด และการเก็บรักษาดิน
๓. วิธีขึ้นแบบต่าง ๆ เช่น - ขึ้นแบบหมุน วิธีกด วิธีแผ่และการตากภาชนะที่เสร็จแล้ว

๔. วิธีเตรียมน้ำเคลือบ เช่น - การบด การกรอง ภาชนะที่ใช้เก็บ ฯลฯ
๕. วิธีเผาดินธรรมดาและการเผาเคลือบ
๖. วิธีใช้และการเก็บเครื่องมือต่าง ๆ เกี่ยวกับงานเครื่องเคลือบดินเผา
๗. อันตรายต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้เรียนรู้ด้วยวิธีสังเกตจากการสาธิตเป็นส่วนใหญ่ และการอธิบายเป็นส่วนประกอบ
๒. ให้ฝึกปฏิบัติหาความชำนาญในกรรมวิธีต่าง ๆ ให้มากที่สุดในเรื่อง วิธีขึ้นแบบหมุน วิธีเกรอะดิน นวดดิน เตรียมหน้าเคลือบและวิธีเผา
๓. ฝึกให้รู้จักสังเกตหาเหตุผลข้อเสียหยาบและข้อดี จากผลงานที่ได้ฝึกปฏิบัติโดยวิธีการจับบันทึกและเปรียบเทียบเป็นคราว ๆ ไป
๔. ฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต ระมัดระวังอันตรายอันอาจเกิดขึ้นทุกขณะในเวลาปฏิบัติงาน
๕. ฝึกให้รู้จักพิจารณาความแตกต่างกันของเครื่องปั้นดินเผานิตต่าง ๆ เพื่อให้รู้จักคุณค่าทั้งในด้านความงาม วัสดุที่ใช้และความสามารถในการผลิต

อุปกรณ์

๑. ดินเหนียวจากแหล่งต่าง ๆ ที่หาได้
๒. เครื่องมือในการขึ้น เช่น - แบบหมุน แบบพิมพ์พลาสติก ลวดทักดิน
๓. โกร่งสำหรับบด
๔. ภาชนะที่ใส่น้ำเคลือบ
๕. พู่กัน

๖. ตะแกรงสำหรับร่อน
๗. เครื่องมือในการเผา เครื่องวัดความร้อน
๘. วัสดุตัวอย่าง มี ชี้นำผง แกลบ หริยหินบดละเอียด ทัวยาเคมีต่าง ๆ
๙. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่เอามาจากถิ่นต่าง ๆ
๑๐. มีแบบสำหรับจับบันทึกผลงานที่ทำแต่ละครั้ง

๕. งานไม้

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
๒. ให้รู้จักใช้ การเก็บรักษา การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้และความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงาน
๓. ให้รู้จักทำสิ่งของเครื่องใช้อย่างง่าย ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

เนื้อเรื่องที่สอน

๑. ไม้

- ๑.๑ ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
- ๑.๒ ไม้เนื้ออ่อน ไม้เนื้อแข็ง
- ๑.๓ การตัดไม้
- ๑.๔ การจักไม้
- ๑.๕ การผึงไม้
- ๑.๖ การเก็บรักษาไม้
- ๑.๗ การเลือกไม้ให้เหมาะสมกับงาน

๒. เครื่องมือช่างไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในท้องถิ่น เช่น - เครื่องมือกะและวัด
ค้อน สว่าน บุ้ง เลื่อยต้นคา เลื่อยยก ฯลฯ

๒.๑ วิธีใช้

๒.๒ การเก็บรักษา

๒.๓ การลับ แต่ง และซ่อมแซม

๒.๔ การรักษาความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงาน

๓. การเข้าและต่อไม้

๔. การเพลาไม้

๕. การทำสีและทาเคลือบ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูควรอธิบายพร้อมทั้งสาธิตแล้วให้ฝึกปฏิบัติตาม
๒. ครูควรให้ปฏิบัติมาก ๆ เพื่อฝึกทักษะในงานไม้ ส่วนทฤษฎีสอนเฉพาะที่เห็นว่าจำเป็น
๓. พาไปศึกษานอกสถานที่ เยี่ยมเยียนผู้ประกอบการอาชีพช่างไม้ที่อยู่ใกล้เคียง
๔. งานที่กำหนดให้ฝึกปฏิบัติ ควรให้ทำความเข้าใจความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งของที่ทำแล้วนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้ เช่น - ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ เถียง แบบง่าย ๆ การซ่อมแซมบ้านอย่างง่าย ๆ เช่น - ซ่อมพื้น ฝา บันได
๕. ควรให้ผู้เรียนนำสิ่งของเครื่องใช้ที่ซุก เช่น - โต๊ะ เก้าอี้มาซ่อมแซม
๖. นำผลิตภัณฑ์มาจัดนิทรรศการตามโอกาสอันควร

อุปกรณ์

๑. เครื่องมือช่างไม้ชนิดต่าง ๆ
๒. โต๊ะใสไม้
๓. ตัวอย่างไม้ชนิดต่าง ๆ
๔. ตัวอย่างการเข้าไม้และต่อไม้แบบต่าง ๆ
๕. ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
๖. ไม้และวัสดุฝึกหัดอื่น ๆ
๗. หนังสือค้นคว้าเกี่ยวกับงานไม้และแบบรูปต่าง ๆ

ระเบียบสอบไล่ตามหลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่อายุภาคปลาย

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการเห็นเป็นการสมควร ที่จะวางระเบียบ การสอบไล่ ตามหลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่อายุภาคปลายขึ้นไว้จึงได้วางระเบียบการสอบไล่ไว้ดังต่อไปนี้—

ข้อ ๑. ประกาศนียบัตรรัฐหนังสือ

การสอบไล่ภาคปลายเป็นการสอบไล่เพื่อรับประกาศนียบัตร รัฐหนังสือ ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนียบัตรรัฐหนังสือนี้ออกให้เฉพาะผู้เรียนประจำเท่านั้น

ข้อ ๒. การดำเนินการสอบไล่

ผู้ดำเนินการสอบให้เป็นไปตามระเบียบการโรงเรียนผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ข้อ ๕ เว้นแต่โรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้สมทบสอบทางจังหวัด

ข้อ ๓. กำหนดการสอบ

การสอบไล่ให้เริ่มก่อนวันปิดภาคเรียน ๗ วัน ในกรณีที่ทำเป็นอาจทำการสอบก่อนหรือหลังกำหนดก็ได้ แต่ต้องไม่มากกว่า ๑๕ วัน ในกรณีที่จะต้องทำการสอบหลังวันปิดภาคเรียน ต้องขออนุมัติกระทรวงศึกษาฯ เป็นพิเศษ

ข้อ ๔. สถานที่สอบ

โดยปกติให้ใช้โรงเรียนเป็นสถานที่สอบ แต่ผู้ดำเนินการสอบอาจกำหนดสถานที่สอบแห่งอื่นก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

ข้อ ๕. การควบคุม

ผู้ดำเนินการสอบจักเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมการสอบให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย

ข้อ ๖. การสมทบสอบ

เอกชนอาจเข้าสมทบสอบได้ โดยยื่นใบสมัครทางโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ตนประสงค์จะสมัครสอบก่อนหน้าวันสอบ ๑ เดือน การสมัครสอบนี้ต้องเสียค่าธรรมเนียมครั้งละ ๑ บาท ผู้สมัครที่สอบไล่ได้ใบรับรองวิทยฐานะเทียบเท่า ป. ๔

ข้อ ๑. กติกาของผู้เข้าสอบ

ผู้เข้าสอบจะต้องปฏิบัติดังนี้ -

๑. ต้องไม่กระทำการทุจริต
๒. ต้องไม่ทำเสียงดังหรือสนทนากันในเวลาสอบ
๓. ต้องไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในเวลาสอบ
๔. ต้องไม่ทำการอื่นใดที่จะทำให้การสอบขาดความเรียบร้อย
๕. ต้องปฏิบัติตามวินัยของผู้เรียนทั้งปรากฏอยู่ในระเบียบการโรงเรียน
ผู้ใหญ่

ข้อ ๒. การทำข้อสอบ

ให้ผู้ดำเนินการสอบจัดทำข้อสอบสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน

ข้อ ๓. การสอบไล่

การสอบไล่ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ -

๑. การสอบอ่าน

- ก. ให้อ่านจากหนังสือเรียนในชั้นที่มีข้อความระหว่าง ๑๕ ถึง ๒๐ บรรทัด หรือเป็นจำนวนคำประมาณ ๒๐๐ ถึง ๒๕๐ คำ เวลาไม่เกิน ๑๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน
- ข. อ่านจากหนังสือทั่วไป (เฉพาะร้อยแก้ว) มีข้อความประมาณ ๑๕๐ คำ ให้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน

๒. การสอบเขียน

- ก. กัด ให้ลายมือจากบทโคลงบทหนึ่งในหนังสือเรียน มีข้อความไม่เกิน ๘ บรรทัด การคัดนี้ให้คัดตัวบรรจงครึ่งหนึ่ง และตัวหวัดแกมบรรจงอีกครึ่งหนึ่ง ให้เวลาทั้งหมด ๓๐ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน
- ข. เขียน ให้เขียนตามคำบอกจากบทโคลงบทหนึ่งในหนังสือเรียน มีข้อความยาวประมาณ ๖๐ คำ และจากหนังสือทั่วๆ ไป (เฉพาะร้อยแก้ว) มีข้อความยาวประมาณ ๕๐ คำ ให้เวลา ๔๕ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ก. แต่ง ให้เรียงความหรือแต่งจดหมายตามหัวข้อที่กำหนดให้ มีข้อความยาวประมาณ ๑๕๐ คำ ให้เวลา ๔๕ นาที คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน

๓. การสอบวิชาอื่น (ให้เขียนตอบ)

ก. เลขคณิตในใจ ไม่น้อยกว่า ๕ ข้อ ให้เวลาข้อละ ๑ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ข. เลขคณิต ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ ให้เวลา ๑ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ค. หน้าที่พลเมือง ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ ให้เวลา ๑ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ง. ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ ให้เวลา ๑ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

จ. สุขศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ ให้เวลา ๑ ชั่วโมง คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ข้อ ๑๐. การวินิจฉัย

อ่านให้เวลาวินิจฉัยว่า อ่านชัดเหมือนเสียงพูดหรือไม่ วรรคตอนถูกต้องหรือไม่ เร็วเกินไปหรือช้าเกินไป และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านก็เพียงใด

ข้อ ๑๑. หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(สำหรับคะแนนเต็ม ๑๐)

ดีมาก	ให้	๑๐	คะแนน
ดี	„	๘-๙	„
พอใช้	„	๖-๗	„
ยังไม่พอใช้	„	๔-๕	„
อ่อน	„	๒-๓	„
อ่อนมาก	„	๐-๑	„

(สำหรับคะแนนเต็ม ๒๐)

ดีมาก	ให้	๑๘-๒๐	คะแนน
ดี	„	๑๖-๑๗	„

พอใช้	ให้	๑๑ - ๑๔	คะแนน
ยังไม่พอใช้	..	๘ - ๑๐	..
อ่อน	..	๕ - ๗	..
อ่อนมาก	..	๑ - ๔	..

ข้อ ๑๒. การตัดสิน

การตัดสินได้ตกให้ถือเกณฑ์คะแนนรวม ถ้าได้คะแนนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปนับว่าสอบไล่ได้ เว้นแต่สอบอ่านได้คะแนนรวมต่ำกว่า ๑๐ คะแนน ถือว่าสอบตก

ข้อ ๑๓. การรายงานผลของการสอบ

ให้ผู้ดำเนินการสอบรายงานผลของการสอบให้กระทรวงธรรมการทราบภายในเวลา ๑ เดือน หลังจากที่มีการสอบได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ ๑๔. การรักษากระดาษคำตอบ

ให้รักษากระดาษคำตอบไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และห้ามมิให้ทำลายจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการศึกษาผู้ใหญ่แห่งท้องถิ่นนั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๔

(ลงนาม) สนิธสงครามชัย
รัฐมนตรี

ประเภท	รายการที่สอบ	เวลา	คะแนนเต็ม	หมายเหตุ
การสอบอ่าน	อ่านจากหนังสือเรียน	๑๕	๑๕	
	อ่านจากหนังสืออื่น	๑๐	๑๕	
การสอบเขียน	คัด	๓๐	๒๐	
	เขียน	๓๐	๒๐	
	แต่ง	๔๕	๓๐	
การสอบวิชาอื่น	เลขคณิตในใจ	๕	๒๐	
	เลขคณิตวิธี	๔๐	๒๐	
	หน้าที่พลเมือง	๕๐	๒๐	
	ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	๕๐	๒๐	
	สุขศึกษา	๕๐	๒๐	
	รวม ๑๐ รายการ	๘ ชั่วโมง ๑๕ นาที	๒๐๐	

ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่! ประเภทการศึกษาหลักมัธยม ภาคปลาย

(ใช้ในโรงเรียนให้ประเภทสอนสัปดาห์ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง)

เมื่อ ๑๖.๕๐ น. ๒๖
เริ่มให้ทางแถวหน้า
..... เรือ
..... W. ๙. ๒๕

[illegible]

.....ศึกษาธิการอำเภอ

(หรือผู้ควบคุมองค์การ)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา ถนนบำรุงเมือง ข้างวัดสระเกศ พระนคร
นายพยุหะ ทิพย์เนตร ผู้จัดการและผู้พิมพ์โฆษณา โทร. ๘๑๒๓๕๑

